

"KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.
 Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Liet. Soc. S. Am.
 (Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
 Prenumerata: Metams į visas dalis svieta \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Redaktorius K. Vidlikas
 Administratorius P. Kurkulis.

The Lithuanian Weekly
"KOVA"
 Published every Friday by
 The Lithuanian Socialist Federation of America
 Yearly subscription: In all parts of the world
 Advertising rates on application.
 K. Vidlikas Editor. P. Kurkulis, Manager
 All communications should be addressed to:
"KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

Senatas Reikalauja Karės su Mexika

WILSONAS NESUTINKA APSAUKTI KARĘ MEXIKAI.
 Washington. — Senatas priėmė rezoliuciją, reikalaujama, kad prezidentas Wilsonas pasiųstų Mexikon Amerikos laivyną ir armiją ir suvaldytų Mexiką, kurios nepajėgia suvaldyti dabartinis jos prezidentas Carranza. Šitokį senato reikalavimą išaukė užmusimas 19 amerikonių Mexikoje. Senatoriai nurodė, kad silpnoji Carranzos valdžia negalės apsidirbti su Villos šalininkais, kurie žudo amerikonus ir naikina jų turtą Mexikoje.
 Tačiau prezidentas Wilsonas atsisakė kelti delei to karę prieš Mexiką. Jis tik pasiuntė Carranzai griežtą reikalavimą, kad amerikonių žudytojai būtų nubauti ir panašūs žudymai sustabdyti.

DAR 11 AMERIKONŲ SUŠAUDYTA.
 El Paso, Tex. — Amerikonių žudymas Mexikoje nesiliauja. Villos kareiviai dar sušaudė 11 Amerikos piliečių netoli miesto Maderos. Tarp užmuštųjų amerikonių yra trys moterės.

ŠAUDO AMERIKONŲ ŽUDYTOJUS.
 Prezidento Carranzos kareiviai suėmė Villos pulkininką Miguel Baca-Valles ir sušaudė. Jisai buvo vienas iš tų, kurių paliepių neseniai buvo sušaudyta 19 amerikonių. Carranzos valdžia prisizadėjo nužudyti, sugavus, visus tuos, kurie dalyvavo amerikonių užmušinėjime. Mexikos piliečiams duota teisė bile kur susitikus užmušti amerikonių žudytojus.
 Carranza persiprašo Suvienytų Valstijų delei nužudytų Amerikonių ir sako, kad Villos revoliucionieriai žudo amerikonus tuo tikslu, kad padarius kivirčius tarp Carranzos ir Suvienytų Valstijų.

SIUVEJŲ STRAIKAS VIS AUGA.
 New York. — Straiikas siuvejų, dirbančių "nepriugulmingose" dirbtuvėse, vis auga. Darbas sustabdyta net tokiose dirbtuvėse, kurios nuo senai buvo įgijusios "straiikalaujų šapų" vardą. Straiikieriai uoliai lanko susirinkimus, vedamus Suvienytų Kriaučių Tarybos Sąryšio. Sakoma, kad dabar yra patogiausias laikas laimėti tose dirbtuvėse, kur darbdaviai saivališiausiai su darbininkais elgėsi ir žiauriausiai juos skriaudė.
 Daugelis "nepriugulmingųjų" darbdavių jau išpildė straiikerių reikalavimus.

Reikalingas Knygvedys ar Knygvedė "Kovos" Adm-Joj
 Turi mokėti vesti sistematiškai knygas. Rimtai ir gabiai ypatai užtikrintas darbas ir gera užmokestis. Kreipkitės tuojau prie Pildančiojo Komiteto sekretoriaus drg. J. Sukio, 154-56 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KUNIGAS SURENGĖ SKERDYNES LENKŲ BAŽNYČIOJ.
 Pittston, Pa. — Lenkų parapijos bažnyčioj buvo didelės muštynės, kuriose 1 žmogus buvo užmuštas, 2 mirtinai sužeisti ir daugelis lengviau sužeisti. Maištas kilo iš to, kad vyskupas atėmė parapijonims kunigą Gužvą, o jo vieton davė kun. Sosnovskį.
 Kaip tik Sosnovskis pasirodė davė prie altoriaus, tai tuoj parapijonis maudavo laukan. Praeitą sekmadienį "tėvas" Sosnovskis užsimanė su policijos pagalba priversti parapijonis jo klausyti ir su juomi dievą garbinti.
 Prisistatė jis bažnyčioje policijos ir ėjo sau prie altoriaus. Parapijonis jam užstojo kelią. Atbėgo policiją praleisti kunigę. Parapijonis nesiskirstė. Policija ėmė juos lazdomis mušti, o žmonės pradėjo mėtyti į policiją akmenimis. Policija griebėsi revolverių, ir dievo name prasidėjo tikra vaina. Tuo tarpu moterėlės ėmė policistams berti akisna raudonuosis pipirus ir garstyčius. Muštynės tęsėsi darčiau, kaip visą valandą, ir tik dar vienam policistų buriui pribuvus pasisekė išvaikyti parapijonis.
 Areštuota 75 parapijonis. Tikintieji gali pasigėrėti iš savo dvasiškiųjų kerdzių darbu, kaip doros apaštalai pavirsta ir razbaininkus.

VON PAPAN — VOKIEČIŲ SUOKALBININKŲ GALVA AMERIKOJ.
 Washington. — Suvienytų Valstijų valdžia gavo von Papano popieras, kurias jam atėmė Anglijos valdžia laike jo kelionės iš Amerikos į Vokietiją. Kaip jau kelis syk buvo rašyta, von Papan buvo vokiečių ambasados nariu Amerikoje ir darė visokius suokalbuis su šios šalies vokiečiais prieš amunicijų dirbtuves ir tt. Už panašius darbus jis buvo išsiustas iš Suvienytų Valstijų atgal į Vokietiją.
 Iš Anglijos prisiųstų Papano popierių pasirodo, kad jisai buvo vokiečių valdzios įgaliotas viršininkas Amerikoje daryti kuo daugiausia kliučių talkininkams gauti ginklų ir amunicijos iš Amerikos. Von Papanas buvo sumanęs suardyti Canadian Pacific gelezinkelio tiltą; išgriauti Welland kanalą Canadoj; jis dirbo netikrus amerikoniškus pasportus, su kuriais vokiečių rezervistai galėtų iš Amerikos nuvažiuoti Vokietijon, ir tt. Tarp kitų dokumentų yra vienas laiškas, kuris sako, jog vokiečiai neužilgo atsilygins su Suvienyptomis Valstijomis už vokiečių persekiojamą Amerikoje ir už tarnavimą talkininkams.

NAUJOS EKSPLOZIJOS AMUNICIJOS DIRBTUVĖSE.
 Gibstown, N. J. — Du Pointo parako dirbtuvėse eksplozijos seka viena paskui kitą. Treitą dienų atgal čia įvyko nauja eksplozija, kurioje sunkiai sužeista 5 darbininkai. Nuostolių pasidarė \$30,000.

SOC. KONGRESMANAS KALBA PRIEŠ GINKLAVIMĄSI.
 Washington. — Socialistų kongresmanas Mayer London laikė prakalbą prieš Amerikos ginklavimąsi. Visas kongresas klausėsi su didele atida ir davė jam kalbėti neaprubėjuojant laiko.

Lietuvoj ir Tarp Pabėgėlių

VOKIEČIŲ GELŽKELIAI LIETUVOJE.
 Prie Dauguvos krantų, tarp Rygos ir Dvinsko, skersai Lietuvos nuo Nemuno vokiečiai pradėdė dvi gelžkelio linijas savo kariškiems tikslams. Tiej gelžkeliai baigiasi nedaeidami prie Dauguvos ant kokių 30 varstų, kur netolies prasideda jau mūsų linija. Gelžkeliai nors ne amžini, bet pravesti visgi tvirtai. Tokius gelžkelius vokiečiai pradėdė ir per Paliesių pelkes, vietomis per įkaltus rąstus. Tais gelžkelių darbas vadinama tiesiog technikos stebuklu. Traukinių važinėjimas šiais gelžkeliais — nepaprastai didelis. Vienas pabėgėlis gelžkelietis iš vokiečių nelaisvės atsinešė su savim traukinių surašą, iš kurio matyt, kad tarp Brest-Litovsko ir Vilniaus vokiečiai praleidžia į parą ligi 620 traukinių, tai yra po 25 ir 26 traukinius į valandą. Mazdaug taip pat tankiai traukiniai vaikštinėja ir prie Dauguvos. Gelžkeliai pravodami šitaip: gelžkelio gatavi šmota sukrauti, tam tikruose traukiniuose išleigvo stumiami atžagariai. Kada vagonėlis iškrautas — jį nukelia į šalį, kada gi iškrauta visi — juos vėl sukelia ant bėginių ir garvežis nusiveža sau.

KAUNO KOMENDANTO TEISMAS.
 Valdiškai pranešama 22 lapkr., apie teismą buvusio Kauno tvirtovės komendanto, kavalerijos generolo Grigorjevo, kurį teismas rado kaltu: kad nepasirūpino prirengti Kauno tvirtovės prie apsigynimo, už ką įstatai baudžia atidavimu į areštantų pataisos skyrių; toliau gen. Grigorjevas rastas kaltu, kad saivališka, be tarnystės reikalo, laike mušio prasišalino iš tvirtovės ir metė pavestos sau kariuomenės komandavimą, už ką įstatai baudžia mirties bausme arba katorga 4—15 metų. Teismas, atsizvelgdamas į gen. Grigorjevo ligšiolinį skaištų tarnavimą ir atsizymėjimą karėje 1877-88 metų, nusprendė: kavalerijos generolui Grigorjevui atimti generolo laipsnį, ordenus, ženklus, medalius, bajorystę ir visas teises, pašalinti iš kariuomenės ir išvaryti prie katorgos darbų 15-ai metų su visomis šios bausmės pasekmėmis. Šitą ištarmę Dvinsko kariškojo apskričio teismo užtvirtino viršiausis armijos ir laivyno karvedis.

Brooklyn, N. Y. — Valdžios atsiųsti karės dalykų žinovai tyrinėja, kas buvo do priežastis eksplozijos povandeniniame Amerikos laive E-2. Buvo manoma, kad laivas susprogdintas vokiečių bomba. 4 jūrininkai užmušti ir 11 sužeistų laike eksplozijos.

Washington. — Socialistų kongresmanas Mayer London laikė prakalbą prieš Amerikos ginklavimąsi. Visas kongresas klausėsi su didele atida ir davė jam kalbėti neaprubėjuojant laiko.

NAUJI LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Maskvoje 11 lapkr. pradėjo eiti kas dvi savaiti lietuvių kalboje laikraštis: "Sv. Petro ir Povilo parapija Maskvoje". Taisi laikraštėlis, kaip patsai rašo savo pirmame numery stengsis paguosti Kristuje vargų sielvartų kamuojamą mūsų dvasią, stengsis neduoti užgęsti mums tautiškiems jausmams, rupintis pabėgėlių ir ištremtųjų reikalais, paduos žinių apie visokius Komitetus nuo karės nukentėjusiems šelpti, mokyklas, prieglaudas. Toliaus žada "sv. P. ir Pov. par." eiti tankiaus, jei rasis daugiau skaitytojų. Leidėju pasirašo kun. Čajevskis, sv. Petro ir Povilo parapijos klebonas.

SUVALKŲ GUBERNATORIAUS.
 Suvalkų gubernijai vokiečiai paskyrė gubernatorium buvusį Magdeburgo miesto burmistrą von Gangvicą. Prie gubernijos valdybos leidžiama valdiškas laikraštis — vokiečių, lenkų ir rusiųjų kalbomis.

KURSAI.
 Kurie Kursų gyventojai ėmė pabėgti iš Kurso miesto, kurį vokiečiai užgynus savinties svetimą turtą; neklausancius tupdo kalėjimam. Tiktai neturinciam valdzia leidus pasiimti sau maisto iš palikusių nenuvalytų laukų.

DVINSKAS.
 Dvinske susispietė apie 10,000 pabėgėlių. Truksta gyvenamųjų butų. Pabėgėliai apsigyveno sinagogoje ir mokyklose. Įsisteigė dvi valgykli, kuriuodvi maitina daugiau ne 7000 pabėgėlių.

ODESOS KRONIKA.
 Pas senąją katalikų bažnyčią po Visų šventei pradėta pavieniais numeriais pardavinėti "Rygos Garsas" ir "Lietuvių Balsas".
 — Lietuvių Komitetas įtaisė Odesoje savo biurą, kuriame aprūpinama lietuvių pabėgėlių reikalai: pirmadieniais išduodamos pabėgėliams, lig darbo atradimui, piniginės pašalpos — pavieniui žmogui 30 kap. dienai, o šeimynoms iš dviejų asmenų — 50 k., iš 3 — 60k., iš 4 — 75 k., iš 5 — 90 ir iš 6 — 105 k., antradieniais ir ketvirtadieniais komiteto bute duodama dovanai gydytojų patarimai, penktadienį vakarais daroma Komiteto posėdžiai.
 — Savitarpinės pašalpos draugija pirmame adventų sekmadienijje (29 lap., 5 val. po pietų) bažnytinėn mokyklon kviečia visus narius ir šiaip jau visus Odesos lietuvius pasitarti, kaip L. Komitetui padėti geriaus aprūpinti negalinčius dirbti pabėgėlius.
 — Kiekvieno šventadienio vakarais lietuvių tarnačių "Marijos Globos" draugija savo bute pradėjo daryti paskaitas ir pasikalbėjimus.
 — Gyv. Ražančiaus brolijon prisirašė 285 lietuviai.

SVEDŲ KARALIUS GRUMOJA ANGLIJAI.
 Švedijos karalius Gustavas savo prakalboje persergėjo Angliją, kad taip saivališka nevaržytų švedų vaizbos ir pramonės laike šios karės. Nors Anglijos vardas prakalboj stačiai nebuvo minimas, vienok visi suprato, kad karalius išreiškia protestą prieš Angliją ir duoda suprasti, jog net spēka galės buti pavartota, kad atgrąšinus Angliją nuo trukdymo švedų vaizbos.

ANGLAI SUMUŠA TURKUS.
 Mesopotamijoj anglai keliuose mušiuose smarkiai sumušė turkus ir atstumė juos už 25 mylių nuo Kut-el-Amaros. Bet vis dar turkai yra iš visų pusių apsupę 10,000 anglų armiją. Rusai skubinasi anglams pagalbom. 45,000 naujos anglų kariuomenės jau randasi tik už 19 mylių nuo apsuptosios armijos, kuri greit busianti išgelbėta.
 "R. G."

Austrai Sunaikino 70,000 Rusų

NAUJA MILŽINIŠKA VAGYSTĖ RUSŲ ARMIOJ.
 Petrogradas. — Susekta, kad keli rusų generolai Archangelsko gubernijoj organizavo vagis, kad jie vogtų atvežamas iš Japonijos kanuoles kelyje. Pavogtas kanuoles tie generolai atpirkdavo, o paskui vėl rusų valdziai parduodavo. Taip daryta ir ne su japoniškomis kanuolėmis. Tokiu budu nusukta valdziai apie \$25,000,000.
 Dalykas yra tardomas.

RUSAI MUSA TURKUS.
 Rusai pradėjo visuotiną smarkų užpuolimą ant turkų Užkaukazij. Mušij linija tęsiasi 100 mylių. Rusai turkus visu frontu stumia atgal. Suėmė 1000 turkų belaisvėn, paėmė kelias turkų kanuoles ir 8 kulkasvaizdžius. Mušio linija traukiasi nuo Karachado iki Ichamo.

RUSAI PAĖMĖ DU PERSIJOS MIESTU.
 Persijoj rusams sekasi Trumpu laiku jie užėmė Hamadano ir Kengovaro miestus. Abudu miestai gult ant kelio į Bagdadą. Rusai skubinasi ateiti pagalbom anglams, kuriuos turkai užpildinėja į pietus nuo Bagdado.

RUSIJA RIŠASI SU JAPONIJA.
 Petrogradas. — Rusų valdzia, sulig spaudos sprendimo, nori padaryti artimą draugišką sutartį su Japonija. Didysis kunigaikštis Jurgis Michailovičius lankosi Japonijoj ir jį japonų valdzia visur iškilmingiausiu budu priima. Tokio jam buvo išrengta didelė parodo, kurioj dalyvavo 20,000 kareivių ir jo garbei buvo šaudenta iš kanuolių. Jis atvežė garbės ženklų Japonijos karaliui ir karalienei nuo rusų caro. Japonijos gi karalius apdovanojo didįjį kunigaikštį garbingiausiu ženklu, koks tiktai galima duoti svetimžemiui.
 Ne tik rusų valdzia, bet ir rusų liaudis esanti labai dėkinga Japonijai už patarnavimus šitaj karėj.

ŠVEDŲ KARALIUS GRUMOJA ANGLIJAI.
 Švedijos karalius Gustavas savo prakalboje persergėjo Angliją, kad taip saivališka nevaržytų švedų vaizbos ir pramonės laike šios karės. Nors Anglijos vardas prakalboj stačiai nebuvo minimas, vienok visi suprato, kad karalius išreiškia protestą prieš Angliją ir duoda suprasti, jog net spēka galės buti pavartota, kad atgrąšinus Angliją nuo trukdymo švedų vaizbos.

ANGLAI SUMUŠA TURKUS.
 Mesopotamijoj anglai keliuose mušiuose smarkiai sumušė turkus ir atstumė juos už 25 mylių nuo Kut-el-Amaros. Bet vis dar turkai yra iš visų pusių apsupę 10,000 anglų armiją. Rusai skubinasi anglams pagalbom. 45,000 naujos anglų kariuomenės jau randasi tik už 19 mylių nuo apsuptosios armijos, kuri greit busianti išgelbėta.

RUSŲ NEPASISEKIMAI BESSARABIJŲ IR GALICIJŲ.
 Rusų užpuolimai Bessarabijoj ir Galicijoj per 22 dienas neturėjo pasisekimo. Austrai juos atmušė, padarydami rusams didelius nuostolius. Per tą laiką krito 70,000 rusų užmuštų ir sužeistų; 6000 rusų papuolė belaisvėn.

\$40 ANGLIES TONAS ITALIJOJ.
 Roma. — Anglies tonas Italijoj lėšuoja \$40. Tiktai turtingieji teišgali apšildyti savo stubas. Bėdinieji kenčia šaltį.

VOKIEČIŲ SOCIALISTAI REIKALAUJA BELGIJAI LAISVĖS.
 Berlinas. — Dalis socialistų Reichstago rėstovų — Liebknechtu priekyje reikalavo, kad Belgijai būtų sugrąžinta nepriklausomybė. Kitos partijos tam priešinasi. Kilo gana trukšmingi ginčai.

LIEBKNECHTAS METAMAS IŠ PARTIJOS.
 Berlinas. — Reichstago socialdemokratų frakcija 60 balsų prieš 25 nutarė išmesti K. Liebknechtą iš partijos už partijos disciplinos nepaisilaymą. Didžiūmos, mat, socialistų atstovų taktika — tai palaikyti valdzia šioje karėje. Kairieji socialistai, kurių mažuma, energiška reikalauja sušaukti partijos suvaziavimą. Didžiūma tam priešinasi.

SEKGA GARSUSIS MEČNIKOVAS.
 Paryžius. — Pavojingai serga garsus rusų bakteriologas profesorius Iija Mečnikovas. Geriausi francuzų daktarai stengiasi išgelbėti jam gyvastį. Mečnikovas kenčia nuo širdies ligos, kurią dar apunkina jojo senatvė.

TURKAI GAVO \$10,000,000 ANGLŲ GĖRYBIŲ.
 Konstantinopolis. — Turkai apskaitliuoja, kad anglai, bėgdami iš Gallipolio, paliko turkams už \$10,000,000 ginklų, amunicijos, drabužių, valgomųjų daiktų ir tt.

JUODKALNIJA PASIDAVĖ AUSTRIJAI.
 Juodkalnija padėjo šalin ginklus ir pilnai pasidavė austrų valios, prašydama santaikos su Austrija. Austrai reikalavo iš Juodkalnijos, kad užleistų jiems kalną Lovcen, o jie pridėsią juodkalniečiams šiek-tiek žemės Skutari apielinkėje.

Dar apie Lietuvos Buržuazijos Draugijas

Buržuazinis klerikalų ir liberalų šelpimo pobudis, turbut, dabar jau visų mūsų draugų matomas. O jei jis turi aiškų buržuazinį, klasiinį pobūdį, tai negali apsieiti ir be politikos. Ir ta politika, kad ir labiausia slepiama, noroms-nenoroms tai vienas, tų kitur iškiša savo snapą. Klerikalų draugijos komitetas, kaip ir pritinka Olsauskio ir Yčo bendradarbiams, atvirai skelbia šią karę liuosuojama kare. Liberalų draugijos valdyba savo atsišaukime rašo: "Mes neabejojame, kad vyriausybė, gerai žinodama Lietuvos nuostolius, pripažins reikalą teisingai juos atlyginti". Ką pasakyti apie tokius skelbimus ir tokius atsišaukimus? Iš klerikalų pusės aiškus karės paturėjimas, kurią jie iš pat pradžių taip garbino ir kuri tokių baisyų vaisių atnešė; iš liberalų pusės tai caro valdžios paturėjimas, ant kurios puola didžiausia atsakomybė už tuos vardus ir ašaras, kuriose pasikendavo visa Lietuva ir Rusija. Kuomet ir vėl, kaip per karę su Japonija, darbininkai pradėjo mirtiną kovą su caro valdžia, liberalai ir jų bendradarbiai iš buvusios s.-d. inteligentijos skleidžia pasitikėjimą ta valdžia. Dar daugiau, jie tikisi atitaisyti sugriūtąjį ukį, nekovodami su caro valdžia, o jai padėdami. Tik esą "teglu bendra nelaimė suglaudžia mus į sutartinas eiles ir išmoka mus bendrai pasitatyti, kas išgriauta". Tam vykdyti jie ir įkurė 1915 m. gegužės 21 d. Lietuvos agronomijos ir teisininkų draugiją. Kokie jos uždaviniai, tai mes jau matėme. Čia tik tiek turime pasakyti, kad visa tai pradėt gyvenime vykdyti jie svajėjo dar kare tebesiauciant. Vietoj kovos del karės baigimo, tuo būdu jie jau tik paturė, orint nebegarbina taip, kaip iš pradžių garbino. Ir, kad ir netiesiu keliu, paturė karę ir caro valdžią ir visi tie, kurie panašioms draugijoms ir jų atstovams aukų duoda.

Caro valdžia uždarė 150 metų gyvavusią Laisvąją Ekonominę Draugiją, kuri ne mažiau už mūsų liberalus buvo užsidegusi patriotizmo dvasia ir nukentėjusiųjų nuo karės šelpimu. Neseniai ji vėl uždarė Maskvoj Centralj Kooperacijos Komitetą, kuris taip pat stropiai dalyvavo "tėvynės gynime". Juodašimčių atstovai, naujieji ministrai, po senovės smaugia kiekvieną švičios spindulėlį ir dargi taip trokštanciai jiems padėti vokiečius mušti buržuazijai neleidžia nei vieno savarankio žingsnio žengti... O mūsų liberalai ir kartu su jais buvusieji kairieji inteligentai platiną pasitikėjimą ta valdžia! Ji neleidžia dargi, kaip reikėtų, išvartytais rupinties (taip, išvartytaisais, o ne pabėgėliais, nes didelė jų didžiama spēka caro valdžios išvartyti!) — ir vistiek vergų kalba kalba mūsų liberalai, kaip ir visi kiti liberalai. Ką jau bekalbėti apie atvirus' caro valdžios talkininkus, klerikalus!

Caro valdžios tarnai sutaisė "Draugiją nelaisviams slavams globoti", kurios įstatymų pirmasis punktus taip skamba: "Platus supazindinimas nelaisvių su Rusija ir priruošimas juose sąmoningų ir įsitikinusių kovotojų už bendrą slavinę kultūrinę idėją tikslu dvasiniai padėti slavams perėti Rusijos valdėnėn", o ir ten smelkiasi mūsų liberalai ir buvusieji kairieji (A. Janulaitis 1915 m. "Vilties" N 15). Ir tie-patys žmonės paskui kreipiasi į susipratusius darbininkus, aukų prašydami, savo politikai vartų per įvairias draugijas! Ne, gerbiamieji, darbininkai negali jums tame pritarti. Mūsų draugai turi, pagalios,

išsiaiškint, kad Rusijoje dabar yra vienintėlis mums kelias, — tai kova del karės baigimo ir kova su caro valdžia del demokratų respublikos įvykdinimo. Tik-tai tą kovą mes galime remti ir tai, kas jai gali padėti. O įvairaus plauko buržuazijos labdarybė — tai tik rupinimasi tuo būdu žmones į savo rankas paimiti ir suturėti juos nuo negeistinių jai subruzdymų, nuo revoliucijos, bent šiek-tiek apsaugojama nuo pavojingų ligų ir plėšimų; žodžiu, labdarybė — tai buržuazijos klasių prankis nuo negeistinių sau apsišaukimų apsisaugot. Ir susipratę darbininkai jokiū būdu negali paturėti tokios labdarybės.

Kas kita būtų, jeigu būtų galima plačiai organizuoti darbininkų klasių susisėlpimas. Bet caro valdžia neleidžia to daryt. Štai ką rašo apie tai spalį 15 d. "tėvynės gynėjos" liberalų "Rusiskija Viedomosti": "Nebuvo leistas nei vienas darbininkų susisėlpimas, pavestas atsarginių arba pabėgėlių pagalbos klausimui. Visi mėginimai organizuoti bedarbiams ir atsarginių šeimoms valgyklų jokiū vaisių neatnešė. Juo labiau į dulkes bjėrėjo visi mėginimai organizuoti plačias darbininkų minias planingoms rinkliavoms, protingai pagalbai".

Kitoj pusėj neleidžia plačiai organizuoti susisėlpimo draugijų kaizerio valdžia: ji nori, kad viskas eitų per jos įkurtą draugiją, ir tuo būdu jos vardas būtų žmonių garbinamas. Caro valdžia nori, kad visas šelpimas eitų per jos lekojų įkurtas draugijas. Jei taip yra, mes vieną atsakymą joms tegalime duot: Šalin karę! Šalin caro ir kaizerio valdžią! Šalin žmonių muilinią ir atitraukimą jų nuo tikrųjų jų uždavinių! Darbininkai savo surinktuosius pinigus gali siųsti tiktai darbininkų susisėlpimo draugijoms arba jų sekcijoms (skyriams) kitose draugijose; pagalios, gali siųsti per jų unijas ir kitas draugijas, s.-d. dumos frakciją, bet jokiū būdu ne per liberalų ar klerikalų draugijas ir jų atstovus. Jei visiškai nebutų per ką siųsti, tegul guli tie pinigai; o mes visomis spēkomis turime remti revoliucijos judėjimą kaip vienam, taip ir kitam krašte. Tuomet greičiausia mes savo tikslą pasieksime; tuomet greitai bus leistos ir darbininkų susisėlpimo draugijos, kad tik atitraukus juos nuo revoliucijos judėjimo.

1915. 20. XI. V. Kapsukas.

"PROGRESISTAI" GRĮŽTA

"Progresyviškos" partijos šalies komitetas turėjo 4-tą savo suvažiavimą Chicagos mieste ir nutarė susivienyti su respublikonų partija delei "šalies gerovės", kad sekančiais šalies valdžios rinkimais vėl sugrąžinti valdžios vadeles savo apleistai motinėlei — respublikonų partijai, kuri taip miela jų interesams, taip uoli kapitalo apgyneja, kad ją viršijančios tuose dalykuose nėra. Ir nėra jokios abejonės, kad respublikonai atstumtų tuos paklydusius sunus, kada jie prisipazįstą prie klaidos ir ją taiso. Priegtam-gi "progresistai" pasiūlė, kad jų radikališkoji programa, nors bu/o tokia sutaisyta delei vadovų ypatingos ambicijos, vienok pačiame pamate buvo pagaminta, kaip specialis žibutis, kuriuo norėta išivylioti į spąstus tie "raudonieji", ką griauja kapitalizmo pamatus ir paskiau pajungti į respublikonų jungą, bet kad ta gudrybė nepavyko, tai "grįžtam į tėvynę, grįžtam prie savųjų". Ir nieko nėra stebėtino. Kaukė nepernamą ją deivincios esybės. Socialistai se-

nai sakė, kad tarpe respublikonų ir progresistų jokio skirtumo nėra, kad jų programa tai muilo burbulas, kuris turės trukti, stipresniam vėjui paputus. Ir visa tai su garbe socialistams pildosi.

Kada socialistai taip kalbėjo apie progresistus, tai tuli patriotai, laisvamaniai ir net vadina save socialistais, karštai vedė agitaciją už progresistus, visai ignoruodami praktiškus socialistų nurodymus. Tat dabar, lietuviškioji "progresistų" agitatoriai, teiksitės pasiaiškinti: ar jūs buvotė politiškais kudiškais, kad nesupratotė priežasčių tos partijos gimimo, ar, suprasdami jos klastingus tikslus, norėjote jiems pasitarnauti, vyliodami lietuvius darbininkus į jų spąstus?

K-m-tis.

Bendradarbių pastabos

Kardinolas Gibbons savo knygoj "Faith of our Fathers" sako: "Civiliškas valdininkas, kuris kišasi į religijos dalykus, vertas papeikimo taip, kaip kunigas, kuris kišasi į politiką".

Kasžin ar surastum bent kelis katalikų kunigus, kurie nekisėtų savo nosies į politiką. Taigi, pagal kardinolo išsireiškimą, jie visi verti papeikimo.

* * *

Berline yra apie 2,000,000 gyventojų, o tik 60 bažnyčių. Nedyvai, kad musiškiei dvasiškiei tėvai ir deda savo galvas už caro Rusiją.

* * *

Philadelphijoje tapo suspenduotas episkopas kun. G. C. Richmond už radikaliskumą.

Visgi svetimtaučių kunigų tarpe randasi darbininkų užtarti, tik musiškiei tai visi parsidovė kapitalui bei Romai.

* * *

Militarizmas 27 valstybėms atsieina \$8,000,000,000 vieniems metams; už tuos pinigus būtų galima pralaukt per metus universitetuose 32,000,000 studentų, duodant kiekvienam po \$250, — sako prof. G. R. Kirkpatrick. Arba būtų galima pralaukt per ištisus metus 16,000,000 darbininkų šeimynų, mokant kiekvienai šeimynai po \$500. Kiek tai būtų pavalgydinta alkanų žmonių!

Bet dabar tie pinigai išmėto ma draugijai blėdingiems dalykams. Geras surėdymas, ar ne?

* * *

Praėjusiose didesnėse karėse nuo visokių ligų išmirdavo keturis iki dešimt kartų daugiau, negu žudavo mušij lauke. Jeigu ir po šiai baisiai skerdynėi taip bus, tai darbininkų klasa bent gaus užmokestį už tai, kad nesusidė per daugelį metų.

* * *

Pereitais metais "Kovos" adm. buvo pagarsinęs, jog tris lietuvių fotografistai prisizadėjo paaukot po \$10.00 preso fondui. Jau prabėgo metas, bet aukavo tik vienas. Manau, būtų ne pro šalį, kad likusieji du nors už pagarsinimą užsimokėtų.

* * *

Apie 2 metu atgal kur ten apie Krakovą (Austrijoj) iškasė iš žemės lenkų karališką karūną. Lenkai suskubo išsirinkt sau karalių, bet kad nei šalies nei žmonių neturėjo, tai visas džiaugsmas dingo.

* * *

Mūsų tautininkai irgi jau senai turi savo partiją ir gerus, neklaidingus vadovus, bet neturi žmonių, kad but kuomi vadovaut.

Burdingtonas.

INFLUENZA

Si liga dabar sparčiai siauria Chicagoj ir eina tolyn į kitus miestus, todėl bus naudinga nors kiek supazindinti publiką su ja. Visuomet geriau sutikt pažįstamą svečią, negu kad jis ateitų neperstatytas. Jeigu ji plėtosis taip, kaip pradėjo, šią žiemą ji gali aplankyti daugelį namų gal visuose miestuose. Kad supratas, kaip greitai ji keliauja, aš čia paduosiu biskutį žinių iš jos istorijos. 1889-90 metuose ji prasidėjo tolimos Rusijos užkampiuose spalį mėnesį ir lapkričio pradžioj jau pasiekė Maskvą. Lapkričio viduryj jau Berlinas liko jos užpultas. Gruodžio viduryj ji jau siautė Londone ir mėnesio pabaigoj ji atsidurė New Yorke, iš kur išsiplėtojo po visą Ameriką. Vienių metų laike ji aplankė visus pasaulio užkampius. Viena laimė, kad nuo jos nedaug miršta, vienok ji padaro tiek daug negezurų žmogaus kune, taip prirengia ji kitoms ligoms, kad prisieina su ja skaitytis, kaip su viena iš svarbiausių ligų.

Daugiau su kitom kalbom apsipazinusieji ir apsišaukiešieji lietuviai influencą žino po vardu gripo (la grippe). Paprastoji publika vadina ją sloga, kaip ir daugelį kitų ligų. Tai yra viena iš labiausiai užsikrečiamų ligų, sunkiai išvengiamų, kada prasideda jos epidemija. Ji paėina nuo tam tikro mikroorganizmo (bakterijos). Tas organizmas taip greitai dauginasi, kad ligoninių iškosėtuose skrepluose ir iš nosies iššnyptose medegose jų yra neapsakomai daug. Kada žmogus užsikrečia, jis neapsperga tą pačią dieną, — tankiausiai pracina tris ar keturias dienas, kol jis pajaučia ligą. Bet tuluose atsitikimuose ir už vienos dienos po užsikrėtimo prasideda ligos ženklai.

Kad supratas, ar ypata apsirgo influencą ar kokia kita liga, reikia atskirti. Influenca ne visuose atsitikimuose apsirėškia vienodai. Ji gali apimti arba nervus, arba vidurius, arba kvėpavimo aparatą. Pagal to mes ją ir skirstysime.

Tankiausiai ji pasirenka gleivėtasias plėves, kurios yra nosy, kvėpuojamojoj gerklėj, plaučių triubiuokėse ir pusuokėse. Suprantama, kada bakterijos ima veikti, kunas stengiasi apsiginti, kraujo susibėga daug ir prasideda sunkimasis. Neretai akys ima varvėt, bet nosis varva visados ir gana žymiai. Aną sykį kalbėjau apie bronchitį ir tie skaitytojai, kurie atkreipė į tai atidą, supras, jog bronchitis šioj ligoj darosi veik neišvengtiniu. Apart bronchičio, ji gali išsivystyti pneumoniją ir plaučių plėvės uždegimą. Bronchitis šiame atsitikime yra sunkus, neretai ligonis išrodo mėllynas ir trokšta be oro. Spjaut prisieina tankiausiai ir spjaulduose matosi suklekjusi skreplai, neretai sumaišyti su puliais. Dar blogiau, jei pneumonija išsivysto. Pastaroji gali įvykti nuo influencos bakterijų arba nuo kitų, kurios nepadarė ligos, kol kunas buvo drustas. Jei atsiranda pneumonija (plaučių uždegimas), tuomet mirtis gali sekti, jei ligonis silpnas arba neatsakančiai prižiurimas ir gydomas. Jeigu gi pasitaiko, kad ir plaučių plėvė užsidega, tuomet ji ima puliuot ir pasekmės esti blogos.

Kiek rečiau lieka nervai apimti. Gali but, kad šiame atsitikime nosies varvėjimo ir akių uždegimo visai neatsitiks. Jaučiasi žymus galvos skaudėjimas, skausmai nugaroj ir šnarčiuose ir įpuolimas į ligą yra taip žymus, kad ligonis jaučiasi labai silpnu. Gali sekti smegenų plėvių uždegimas ir mirtis, gali įvykti puliavimas smegenyse ir veikti buliavimas ir neravų liga. Todėl influenca neturi

but pripažįstama menka liga. Tankiaji žmonės sako, kad ypata gavo slogas ir pasveiksta. Neretai arba mirtis seka arba chrochiskos ligos išsivysto. Tuluose atsitikimuose ligonis nustoja atsakančiai jausti arba judėt, t. y. lieka iš dalies paralyzuotas. Kad ligonis ir pasveiksta, ilgai jis jaučiasi esąs nusiminęs, dvasia jo ir protas stovi ant žemoko laipsnio, ir reikia gerai valgyt, but tyrame ore ir kitaip gydytis, kol galima sugrįžti į normaliską stovį.

Ne visai retai influenca prasideda viduriuose. Ligonis gauna karštį, jaučia kokuimą ir kartais vemia. Pradedda skaudėt vidurius, viduriai pašileidžia ir alpimas gali atsiktiti.

Influenzos atsitikime gali išsivystyti inkstų uždegimas, širdies plėvių uždegimas, ausies uždegimas ir varvėjimas, akių skaudėjimas ir tulos kitos ligos. Kaip matote, ne pati influenca yra taip baisi, kaip tos pasekmės, kurias ji pagimdo. Be to, ligonis ilgai iš jos nepasitauso, tuli ligoniai jaučiasi silpnais per kelis metus po šios ligos.

Skaitytojai gal mano: "Ką mes paisome apie ligą ir jos ženklus. Mes norime žinot, kaip išsigydyt". Taip, bet, jei žmogus nežino, kokią jis ligą turi, jis negali pradėt gydytis. Iš mano paviršutinio aprašymo mažu kitas įgys šioj-tokj supratimą apie ją. Iš paminėjimo, kad tai nuo bakterijų paeinanti liga ir užkrečiama, galima suprast, jog reikia šalintis nuo ją turinčiųjų. Taigi ligonis turi but atskirtas nuo kitų ir lai jo indai ir kitkas nesimašo su kitų. Jo vartota nosinė skreplaitė turi but metama į ugnį ir indas, kur jis spjauja, turi buti išplautas karboliu arba kitu antiseptiku. Ligonis turi but lovoj, kol tik neturi karšcio. Viduriai turi but paliusuoti bile kokiais tam prirengtais vaisiais, kad ir magnezijos pienu ar kuo kitu. Maistas turi but geras ir geriausiai netiristas. Jeigu skausmai jaučiasi, reikia šaukti daktarą, nes jis žino vaistus jų sustabdymui. Pats ligonis gali gerokai sustabdyti skausmus, jei išsimaudo šiltój maudyneį, atsigula į šiltą lovą, išgeria karštos arbatos su citrina ir prakaituoja. Jei karštis perdidelis, reikia ledo dėt prie galvos. Jeigu išsivysto bronchitis, pneumonija arba kita kokia liga, tuomet sykiu ir jis reikia gydyt, kaip priguli. Tai viskas, ką pats ligonis ir namiškiei gali daryt. Kitokius dalykus prie gydymo tik daktaras gali suteikti, prie kurio butinai reikia kreiptis, kad apsisaugojus nuo blogų pasekmių. Vienok geras maistas, atsakančias ligonio prižiurėjimas ir tyras oras yra svarbiausi dalykai.

A. M.
Medicinos studentas.

SOCIALISTAI NEPRIIMA KARALIAUS DOVANŲ.

Bavarijos karalius pranešė, kad jie yra apdovanojami šv. Liudviko kryžiais už savo nuopelnus tėvynei laike karės. Socialistai parėše karaliui rezoliuciją, dėkodami už draugiškus jausmus, bet atsiskakė priimti dovaną, pasireminti partijos suvažiavimų nutarimais, kurie uždraudžia imti bent kokias dovanas nuo karaliaujančių ypatų.

BILLY SUNDAY UŽ GINKLAVIMĄSI.

Mulkintojas-evangelistas Billy Sunday, skelbdamas Kristaus mokslą, tuo pačiu žygiu ragina Ameriką drūciausiai apsiginkluoti, kad, atsitikus karei, sumušus priešą.

Vienas tėvas Wilkes Barre'iuose išžagino savo 16 metų dukterį. Kada jai gimė kudiškis, tai ji tėvą patraukė teisman. Ir tėvas liko patupdytas kalėjiman. O J. J. Nienius savo korespondencijoj rašo: "Tėvas buvo geras ir tankiai eidavo į bažnyčią".

Moterų Skyrius.

MUSŲ MOTERŲ APSILEIDIMAS.

Kalbėsiu apie dalyką, kuris negalės patikti mūsų apšviestėnėms moterims. Nevyniojant dalyko į šilkus, tiesiog sakysiu, kad jos yra apsilėidusios kas link savo reikalų gvildenimo spaudoje. Didžiama socialistiškų laikraščių turi moterų skyrius. Bet juos prirašo "moteris su usais", t. y. vyrai, prisidengę visokiais moteriškais vardais. Labai retai kada moteris šį-tą parašo į tą skyrių. Moteris rašo tiktai tada, kada jas kas praktikuoja; polemiką pavaryt jos neatsisako. Šiaip jau gi jos palieka vienikus vyrams aiškinti moterų reikalus.

Bet tegul koks laikraštis išmestų moterų skyrių iš savo spalčių, — pamatytumėte, kaip mūsų inteligentės būtų pasipiktinusios, kaip jaustųsi skriaudžiamomis. Tos mūsų draugės esti labai neužsiganėdinusios net, jeigu delei vietos trukumo kokį sykį moterų skyrius esti laikraštyj apleidžiamas; jos, teko girdėti, išmėtinėja laikraščių redaktoriams, jeigu kuomet tas skyrius esti įdėtas ne tokioj patogioj laikraščio vietoje.

Ištikrųjų, dabartinius moterų skyrius laikraščiuose galima būtų apvadinti "vyrų skyriais", nes juos prirašo beveik vieni vyrai. Susieik pašnekėti su mūsų moterų veikėjomis, — išgersi daugybę reikalų, bet kad tuos reikalus išreikšti raštu ir pasiųsti laikraščiui, tai mat reikia valandėlę atsisėsti ir parašyti, savo nerangumą pergalėti. Kam čia? Tegul rašo vyrai. Ar nepatogiau kito rankomis žarijas žerstyti?

Moteris

L. M. P. S. AUGA.

Waterbury, Conn., 1892 Rice-Hermanienė suorganizavo Lietuvos Moterų Progresyviško Susivienijimo kuopą. Neseniai susitvėrė to susivienijimo kuopa Chicagoj. Moteris organizuoja labai lengvai. Reiskia, mūsų moteris subręsta, pažįsta savo reikalus. Moterų organizavimo ir apšvietos klausimas, kuris keletrius metus buvo lyg ir užsnudęs, vėl gyvai pakyla ir vyksta praktikoje.

Šitą moterų dvasią socialistai kalbėtojai privalėtų pilnai išnaudoti ir, kur tik galima, organizuoti Lietuvos Moterų Progresyviškojo Susivienijimo kuopas.

LMPS. CENTRO VALDYBA.

K. Petrikienė, L. M. P. S. centro sekretorė, praneša, kad į centro valdybą 1916 metams liko išrinktos sekančios draugės: susinešimų sekretorė K. Petrikienė, 799 E. 150 St., New York; finansų sekretorė M. M. Račiūtė-Herman, 140 E. 19th St. New York; knygnė-izdininkė J. Beneševičiūtė, 105 Congress Ave. Flushing, L. I., N. Y.

ANARCHISTAI IR MOTERŲ BALSAVIMAS.

Garsi Amerikos anarchistų "šventoji" Emma Goldmaniūtė riečia prakalbas prieš davinimą moterims balsavimo teisių. Girdi, gavusios balsavimo teises, jos liktų politikierij įnagaias. Gerai! O kam Goldmaniūtė savo prakalbose pirmiau giedojo apie beteisį moterų padėjimą? M. J. F.

New Yorke iš turtuolių moterų susidarė draugija, kuri darbuosis, kad Amerika kuodruciausiai apsiginkluotų. Tuo tarpu socialistės moteris duoda kongresui reikalavimus per soc. kongresmaną Londoną, kad nebutų ginkluojamasi ir rengiamasi prie žudynių.

Suvenytų Valstijų senato tam tikra komisija išdavė senatui raportą, kuriame pritaria, kad moterims verta duoti balsavimo teises.

Kaip Suvienytos Valstijos Lenda į Pietų Ameriką

Neseniai buvusiam suvažiavimui Šiaurės ir Pietų Amerikos mokslininkų visuomenės veikėjų Washingtono Suvienytų Valstijų ministerių pirmininkas Lansing pasakė: "Praeina individualizmo gaidynė, užstoja idealizmo laikmetis ir mes jau esame ant tarptautybės slenksčio. Todėl tegul bus mūsų obalsis: "Visi už vieną ir vienas už visus!"

Apie kokią idealizmą ir apie kokią tarptautybę Wilsono pirmininkas kalbėjo? Gal apie socialistų tarptautinę ir visų šalių darbininkų vienybę? Visai ne. Jisai kalbėjo apie Suvienytų Valstijų tarptautinę vienybę su Pietų Amerikos respublikomis. Jo mintį atviriau išreiškė šios šalies vice-prezidentas Marshall. Jis tiesiog pasakė, kad kaip Šiaurės, taip ir Pietų Amerika turi ginkluotis prieš "bendro priešo" įsiveržimą. Kas tas do bendras priešas ir ko jis Amerikon veržsis, to kalbėjo nepasako. Tokių priešų klausytojai galėjo paskaityti bile vieną svetimą šalį, kuri randasi ne Amerikoje.

Suvenytos Valstijos, girdi, jau ginkluojasi ir stos karėn su kiekviena svetima šalia, kuri bandys užpulti ant bent kokios amerikoniškos respublikos, vienok ir jos pačios turi nepasilikti beginklės.

Iš kur ėmėsi toks politikierių gerumas del Pietų Amerikos respublikų? Kam tokios saldžios kalbos apie vienybę?

Tie meilumai turi savo tikslą, o tas tikslas tai yra užgrobti Pietų Amerikos vaizbą ir pra-

mas teturi privilegiją ką-nors kame apkaltinti, bet politikieriai tyli. Žodžiu, prieš socializmo įtekmę čia ir teismai patyli. Vietiniam socialistų lokale randasi daugelis socialistų inžinierių, daktarų, advokatų ir kitų augstuosius mokslus baigusių žmonių, kurių tarpe pirmą vietą priklauso garsiam išradėjui elektros srityje, Charlesui Steinmetzui, kuris dabar yra miesto tarybos nariu. D. Klinga.

RUSŲ DARBININKŲ RINKIMAI Į KARĖS-PRAMONIJOS KOMITETĄ.

Ką-tik Maskvoje buvo rinkimai atstovų į karės-pramonijos komitetą. Iš 90,000 Maskvos darbininkų rinkimuose dalyvavo 39,000. Iš to matyti, jog darbininkai pusėtinau kreivai žiūrėjo į tuos rinkimus. Darbininkai išrinko 90 savo atstovų, iš kurių 22 atsisakė dalyvauti karės-pramonijos komite, o 68 dalyvauja. Bet nereikia manyti, kad visi dalyvaujantys įėjo į tą komitetą vien tik tai tam, kad geriau šalį apgynus. Vieni jų įstojo komitetan, kad nedaleidus per daug išnaudoti darbininkus, dirbančius ginkly ir amunicijos dirbtuvėse, kiti, kad išsikovojuos daleidimą to. Ir štai čia prasideda kelionė į miestą. Gyventojų mieste daug; be to, priemiesčio ir apylinkių gyventojai taip-pat ateina į miesto rinką maityties prekėmis. Tokiu būdu, mieste visokių prekių didelis poreikavimas; todėl visoki amatninkai ir skverbiasi, dažniausia, į miestą, ir miestams pavirsta į visokios pramonės centrą. Kiekvienam amatninkui reikalingi visoki instrumentai del darbo, jis turi turēt už ką nusipirkt medegos savo išdirbinimams,—žodžiu,—amatninkas turi turēt taip vadinamus išdirbystės įrankius.

Paskaitos iš Politikos Ekonomijos.

Parasė P. Kurkulis.

(Tąsa)

Mes ką-tik matėme, kaip artojas-žemdirbys tapo dvarponio įrankiu, jo "darbo rankomis" Dabar pažiūrėsime, kas atsitiko su pramonininku-amatninku.

Senovės gaidynėje mažoms bendrijoms budavo sunkūs laikai. Valgiu mažutė bendrija dar šiaip-taip galėdavo apsirūpinti, bet apsiginti nuo priešų ji nepajėgdavo. Neretai apsupta priešų ji buvo skaudžiai teriojama ir skriaudžiama. Kad nors kiek save apsiginti, mažosios kolonijos ir šiame atvejuje turėdavo jungties viena su kita, viena kita bendradarbiauti, kaip kad kitkart darydavo laukiniai žmonės. Bendradarbiavimas jungė laukinius į bendrijas, dabar-gi jisai jungia mažesniausias bendrijas į vieną didelę bendriją ir sutveria miestą (apvestą pylimų vieta). Nes skaitlingam susitelkusių gyventojų būriui jau kur kas lengviau apsiginti nuo priešų, negu išmėtytoms po vieną bendrijoms.

Aplink miestą išauga priemiestis — nedidelių bendrijų, kurių gyventojai laike pavojaus slepiasi į pilį—miestą. Darbo padalinimas kiekvienoje bendrijoje priveisia amatninkų: kurpių, rubsiuvių, kalvių ir kitokių. Bet mažoje bendrijoje amatninkų skaitlius aprubežiuotas. Jeigu bendrija išsitenka su vienu kalviu, tai kiekvienas kitas kalvis turi apleisti bendriją arba imties kitokio amato. Ir štai čia prasideda kelionė į miestą. Gyventojų mieste daug; be to, priemiesčio ir apylinkių gyventojai taip-pat ateina į miesto rinką maityties prekėmis. Tokiu būdu, mieste visokių prekių didelis poreikavimas; todėl visoki amatninkai ir skverbiasi, dažniausia, į miestą, ir miestams pavirsta į visokios pramonės centrą. Kiekvienam amatninkui reikalingi visoki instrumentai del darbo, jis turi turēt už ką nusipirkt medegos savo išdirbinimams,—žodžiu,—amatninkas turi turēt taip vadinamus išdirbystės įrankius.

Apsilanko miestan, pavyzdin, kokis nors kalvis; jis turi su savim visus instrumentus, umai įsitauso sau dirbtuvę ir pradeda darbą. Jis geras darbininkas ir savo triusu uždriba sau gana gerą pragyvenimą. Bet štai jį patinka nelaimė: suklupo ir nusilaužė sau koją. Dirbti nepajėgia, bet visgi reikia. Pravalgo visą savo pirmesnj uždarbą, dirbt vis dar negali. Ką-gi toliau daryt? Prisieka parduoti instrumentus. Skaudu jam su jais skūrties, bet nieko nepadarysi. Išsirgo jis kelis mėnesius, o kada pasveiko, instrumentai jau buvo parduoti ir nebuvo kuo dirbti. Eina mūsų kalvis pas tokį-pat savo pažįstamą kalvį, kad paskolint laikinai nuo jo instrumentus ir paprašyt, ar nepavestų jis jam koki darbėlį, nes pas ana užsakymų visad budavo daugybė. Bet, ant nelaimės, tasai pažįstamasai kalvis pasirodė "su protu". Jis tuoj permatė visas apystovas ir tarė kalviui: "ne, meldžiamasai, instrumentų aš tau neduosiu, bet štai ką padarysime: užsakymų pas mane daug, stokis ir dirbk! Aš tau mokėsiu kiek priguli, bet prekės, kurias tu padirbsi, bus man!" Puikiai suprato kalvis, kur link tas viskas veda.

bet nėra kas veikia: juk badu nemirsi. Ir štai stoja jis darban pas savo apskrujį pažįstamą. Gudrusis kalvis ne veltui sutaisė tą visą mechaniką. Jis iš savo darbininko apturėjo pelną ir dar labiau užsigėdė svetimo darbo. Jis pradeda įieškoti ir daugiau tokių kalvių, kurie neteko instrumentų, kad pasikinkyti juos į savo vezimėly. Ir, žinoma, suranda, nes ar maža esti atsitikimų, kurie gali išstumti amatninką iš jo amato! Gudrusis kalvis visus sutraukia pas save. Jis padidina dirbtuvę, priperka instrumentų ir darbas pas jį virte-verda. Jis pats perstoja visai dirbti, todėl kad jam nėra laiko: jis turi prižiūrėti savo įstaigą. Jis jau žino, kad ši įstaiga turi vadinties išdirbyste ir ant savo prekių įsako išspausti savo antspaudą. Nes išdirbystė—tai tokis prekių išdirbinėjimo budas, kuomet žinomas skaitlius darbininkų-amatninkų išdirbinėja, prekes privatinio savininko dirbtuvėje, savininko instrumentais ir iš savininko medegos, darbininkų-gi triuso produktas atitenka savininkui, o amatninkai gauna algas. Privatinis dirbtuvės savininkas jau tapo kapitalistu. Jis žarsto kapitalą, samdo dirbtuvę, perka medegą ir instrumentus, kad su pagalba svetimo darbo įgyt daugiau kapitalo, apturėti pelną.

Visose amatų srityse, kur tik yra reikalingi brangūs įrankiai (sliesorystės, kalvystės ir tt.), gimsta išdirbystė, todėl, kad visur atsiranda "gudruolių", kurie pasirenge pasmaugti nelaimėje savo artimą. Ypač tokių "gudruolių" daug yra tarpe perkūpių ir perkupčių, kurie visai jokių amatų nemoka, bet ima užsakymus, įneša kauciją, gi tuos visus užsakymus pveda tikriesiems amatninkams. Pirštą prie darbo patįs neprideda, o ima didelį pelną. Dar neseniai tokis perkūpiys-perkupčius buvo tokis pat vargo sliekas, kaip ir visi darbininkai, taip-pat dirbo ir prakaitavo, susirietę į devynes kupras, bet dabar kad nori tu su juo pašnekėk! Kada išmoko svetimais pirštais ugnį žarstyti, kada, mažapamažu, užvedė pas save iš savo brolių triuso ištiesą išdirbystę.

Bet grįžkime vėl prie mūsų gudraus kalvio, kuris sau įsitausė išdirbystę. Darbai pas jį eina gerai. Jau ir pilvas pradėjo keltis siekti, vadina jau jį nebe kalviu, bet: "Jusų mylysta". Jis nuo lat lanko bažnyčią, neša "Dievo garbei" auką, dėkuodamas už mielasirdystę, kad taip gausiai jį turtais apkrovė. O apie tai, kad jo išdirbystės darbininkai tuo pačiu laiku keikia savo gimimo dieną ir valandą, apie tai, kad jie dirba kruvinu prakaitu apsipildami,—apie tai jam visai galva ne-skauda! Jie už tai užsiplėnys dangaus karalystę.

Dabar pažiūrėsime, kaip turėjo atsileipti mūsų gudraus kalvio išdirbystė ant pavienių kalvių, kurie patįs sau dirba. Gudraus kalvio išdirbystėje dirba, pavyzdin, 10 žmonių. Jam prisieina del jų užlaikyti 1 dirbtuvę. Gi liuosieji kalviai turi kiekvienas sau turėti atskirą dirbtuvę. 10 kalvių dirba vienoje dirbtuvėje, 10 sau dirbančių turi užlaikyti 10 dirbtuvių. Reiškia, išdirbystės savininkas, sulyginant su liuosaisiais kalviais, sutaukina dar ir ant nuomos už dirbtuvę, šilumą ir šviesą. Bet, ir tai dar ne viskas. Kiekvienas liuosas kalvis turi turėti pilną instrumentų komplektą, jeigu nori gerai darbą vartyti. Gi pas jį dalis instrumentų pasilieka nevartojama; jeigu jis dirba prie priekalo, tai pilnikai jo stovi nevartojami. Gi gudrusis kalvis savo dirbtuvėje elgiasi kitaip: kol vieni darbininkų aptašo geležį, kiti iš jos jau daro įrankius; ir instrumentai, tokiu būdu, niekad nepasilieka be darbo. Reiškia, ir nuo instrumentų jam pasilieka pelno, sulyginus su liuosaisiais kalviais. Bet ir tai dar ne viskas, kalvis—pavienis, kuris, pavyzdin, dirba spynas, turi visų-pirma apdirbti jų dalis, paskui turi jas suvienyti ir apdailinti, galop, turi suderinti ir surinkt visą spyną. Tuo būdu, jis turi vartoti visus instrumentus iš eilės ir gaisinti daugybę laiko uždyką. Jeigu dirbt vienu instrumentu, tai, prisitaikius, galima jau visą dieną dirbti gerai ir sparčiai. Gi mainant tankiai instrumentus, tai kas sykis reikia juos derinti ir gaisinti ant to laiką. Gudrusis kalvis mato visus nepatogumus tokio darbo, mainant instrumentus; ir, rupindamas savo gerove, jis įveda kitokią savo išdirbystę tvarką. Girdi: "gana jums vazoties iš kalvės į dirbtuvę ir atgal. Lai tris iš jųs dirba kalvėje vieną dalį spynų, kiti-gi jas surenka, o treti užbaigia—užgrudo. Žodžiu, jis įveda išdirbystę "darbo padalinimą". Prie darbo padalinimo bendrijoje (visuomeniškas darbo padalinimas) kiekvienas išdirbinėja tik koki-nors vieną produktą. Gi prie darbo padalinimo išdirbystėje kiekvienas darbininkas išdirbinėja ne visą produktą, o tik kokią nors jo dalelę. Pavyzdin, vieni kalviai išdirbystėje gamina dalis spynų, kiti tas dalis šlifuoja, treti surenka ir tt. Darbo padalinimas išdirbystėje padaro patį darbą išnašesniu, negu visuomeniškas padalinimas. Viena, kad kiekvienas darbininkas negaisina laiko pereidamas nuo vieno instrumentų prie kitų, ir, antra, dirbdamas nuolat vienu ir tuo pačiu įrankiu, darbininkas pripranta prie jo ir skubiau dirba, negu tankiai instrumentus mainydamas. Tokio-gi parankumo liuosieji kalviai kaip tik ir neturi. Ir todėl jų darbas, sulyginus su didžiosios išdirbystės darbu, mažai pelningas. 10 liuosųjų kalvių, dirbdami kiekvienas skiriami po 5 spynas į dieną, padirba jų 50, gi 10 išdirbystės kalvių, dirbdami bendrai, padaro savininkui 70-80 spynų į dieną.

Ir tai, išdirbystės savininkas arba fabrikantas turi sulyginus su kalviu tokį parankumą, kad prie vienokio skaitliaus darbininkų, jis mažiau išleidžia dirbtuvei ir instrumentams, gi produktą gauna kur tai didesnį. Medegą jis perka dideliais rabatais, ant to taipgi gauna nuosimtį. O ir parduodant jis gali laukti, kol prekės bus pilnoje kainoje—nes pas jį yra pakaktinai pinigų—žodžiu—visame pas jį, sulyginus su smulkiuoju amatninku, patogumas. Atgabena fabrikantas rinkon savo prekes ir smulkusis amatninkas—savo. Prekės jųj vienosodos, bet kaina įvairi. Pas fabrikantą kiekvienas darbininkas padarydavo per dieną po 7 spynas, gi liuosasis kalvis tik po 5. Suprantama, fabrikantas gali pardavinėti savo prekes pigiau. Tarpe fabrikantų ir smulkiųjų amatninkų kyla konkurencija (pardavėjų konkurencija), kuri atpigina spynas (7 spynas—1dienos triušą). Ir nors liuosieji kalviai padarydavo į dieną tik po 5 spynas, jie turi jas parduoti už tokią pat kainą, kaip ir fabrikantas. Kitaip jų prekių niekas nepirks. Suprantama, kad jie galų-gale turi subankrutyti ir mesti savystovį amatą. Turėdamas sau virš nurodytus patogumus, fabrikantas užmuša konkurenciją smulkiųjų amatninkų, atima iš jo išdirbystės įrankius ir daro iš savystovių amatninkų vergus. Bet fabrikos konkuruoja ne tik su smulkiais amatais, bet konkuruoja taipgi ir tarpe savęs. Kuo didesnė fabrika, tuo daugiau ji turi pelno, sulyginus su smulkiaja išdirbyste, nes mažiau teisleidžia išdirbystės įrankiams, o ir darbas tvarkiau yra padalintas. Vadinasi, tuo pigiau ji gali parduoti savo prekes. Tarpe stambiosios ir smulkiosios išdirbystės nuolat eina varžytinės—konkurencija ir stambi išdirbystė turi apgalėti smulkesniąją taip-pat, kaip smulkioji kad nustelbia pačias mažesniausias išdirbystes. Konkurencija dirbtuvių gludi tame, kad kiekviena fabrika ar dirbtuvė rupinasi užkariaut rinką. Tuo būdu ji stengiasi parduoti prekes, kaip gilama pigiau. Pigiau-gi ji gali parduoti tik tada, kada jos išdirbystei bus kuomaziausia sugaisinama darbininkų laiko.

(Toliau bus).

Šis - Tas iš Mano Kelionės

Teko apvažiuoti pussimti miestų ir miestelių agitacijos tikslu. Savo kelionėj viso pasakiau 60 prakalbų kokiai 12,000 žmonių.

Treveskey, Pa., ir Bulpitt, Ill., pavyko sutverti naujas LSS. kpp. Siek-tiek literaturos pardavimui, bet mažai. Gerai išsilavinę LSS. kp. agentai tą dirvą gerai išnaudoja visur. Didelę dalį prakalbų surengė LSS. kuopos, tik kelias kitokios organizacijos. Draugai visur labai maloniai ir prielankiai mane sutiko, už ką esa ir pasiliksiu dėkingas. Tai priduođa noro ir energijos tolimesniai veiksmai.

Ką patyriau.

Linksma pabriežti tą faktą, kad socializmo idėja gerai jau įleidi visur šaknis tarpe lietuvių darbininkų ir kad Sąjungos įtekmė, kaip veikliausios organizacijos, stipresnė visur už visų kitų politiškių srovių įtekmę. Vietose, iš kur tekdavo užtėmėti klerikalų laikraščiuose didžiausius pasigirimus apie vyčių pasisekimus, nieko panašaus nepatyriau. Visur tokiose vietose randasi tik po keliatą fanatiškų tamsunėlių, jokios nuovokos apie visuomenės dalykus neturintių.

Svarbu priminti ir tą faktą, kad viduriniuose vakaruose, kur biskų geresnės darbininkų algos, kaip rytuose, socializmo įtekmė stipresnė. Veik visose Illinois (Chicago atskyrus) ir Iowa valstijose, socialistiškoji srovė veik neturi kitokios rūšies konkurentų, kaip tik bažnyčios sakyklą. Silpniausia iš visų Sąjungos kolonijų, didelė kolonija, rodosi, tai Pittsburgho apelinke ir pats Pittsburghas. Ten daug sunkaus darbo stovi prieš draugus. Ten ne vien dumų debesys iš milžiniškų fabrikių dengia padangę nuo saulės spindulių, bet ir pro to tamsa nemažiau slėgia nelaimingus algos vergus. Wisconsinė, rodosi, irgi ne kiek geriau dalykai stovi. Taip bent patirti teko.

Draugų pasišventimas darbe.

pažinėjimas socializmo principų, išsilavinimas veikime visur galima sutikti. Ir tas labai turi mus džiuginti. Bet-gi šalia gerų ypalybių užeinama ir ydy. Blogiausia yda — tai, kad draugai mažai domos atkreipia į tai, kaip svarbu yra savo veikimą sutraukti po savo vėliava, bet savo energiją vartoja pašaliam, po kitoms įvairių spalvų arba bespalvėmis ("bepartyviškos") vėliavomis, rateliuose, klubuose ir tt.

Schenectady, N. Y.

Schenectadyje teko buti laike pereitų rinkimų kampanijos. Tokiu momentu bunant, greit galima patirti publikos opiniją. Žinant amerikoniškos publikos tuštybę, žiopsojimą tik į "geimius", amerikonių darbininkų didį akumą, nematymą purvinių, senų politikierių palaikomos netikusios sistemos, — Schenectadyj budamas, nejuočius paabejojti, ar Schenectady Amerikoje? Nes ten yra išsisklaidžiusi amerikoniško tuštybių atmosfera. Pavyzdžiui, senosios partijos, kaip visados, daro iškilmingas, tuščias žibučiais papuoštas parodas, su puikia muzika, daro didžiausią truksmą,— minia į tą ceremoniją žiuri šaltai, su ironija. Parodoj maršuoja tik nusamdyti girtuokliai. Socialistai, kaip visur ir visada apsiieina be ceremonijų, be truksmo, o vienok didelį minios entuziazmą sutinka.

Labiausiai socializmo idėja yra ten apėmusi vaikus ir jaunuomenę. Mokyklų bandymo balsavimas parodė, jog 95 procentai vaikų savo balsus davė socialistų tiketu. Laike agitacijos iš senųjų partijų vaikai demokratų ir republikonų, kurie negali apleisti senųjų partijų iš tos priežasties, kad jų tėvai ir tėvų tėvai už jas balsavo, veda kovą su tėvais. Drg. Lunn, dartinis majoras, vardais įvardino senuosius politikierius viešai, apkaltindamas juos pavogime nuo miesto \$100,000 suvirš, kuomet įstatai rodė, kad tik teis-

Valdžia darbininkus kviečiasi į savo komitetus, žinoma, ne tam, kad jį gerbia darbininkų balsą, bet tam, kad nori pasirodyti darbininkams gera ir, gaus jų pritarimą, girtis, kad visos kliasos Rusijoj susivienija prieš bendrą išlaikinį priešą.

SUSITVĖRĖ LIETUVIŲ ZECERIŲ SĄJUNGOS AMERIKOJ KUOPA IŠ 8 NARIŲ IR 3 KANDIDATŲ.

"Naujienose" rašo J. K. Zeceria, kad So. Bostone susitvėrė Zeceriu Sąjungos kuopa iš 8 narių:

"Po ilgų nesusipratimų ir pasikalbėjimų, galiaus, mūsų draugai, So. bostoniečiai zeceriai, padavė mums savo ranką ir įstojo į Lietuvų Zeceriu Sąjungą, sutverdami jos kuopą iš 8 narių.

Mums labai malonu, kad syrikį ir mes, lietuviškų spauštuvų darbininkai, susirišim į savo amato organizaciją, nežiurint į tai, kad lietuviškų spauštuvų darbininkų nedaug beėsama.

Kai-kas gali mums užmesti, kodėl lietuviškų spauštuvų zeceriai neprisideda prie anglų—tarptautinės zeceriu unijos. Priežastis nesudėjimo su anglų unija — ta, kad lietuviškos spauštuvės neišsigali pildyti anglų unijos reikalavimų.

Prie progos pranešame visiems mūsų draugams ir rėmėjams, kad mūsų pradėtas darbas sekasi, kad jis randa didelę plačiųjų minių užuojautą. Todėl tegul šis Bostono zeceriu darbas buna paakstinimu ir kitiems spauštuvų darbininkams, kurie dar vis kaip ir ko bijodamiesi vilkina savo įstojimą Zeceriu Sąjungon. Kuogeriausios kloties draugams bostoniečiams.

J. K. Zeceria.

APŽVALGA.

KLERIKALAI — LIETUVIŲ TAUTOS NAIKINTOJŲ ROLĖJE.

Kunigų organas "Rygos Garsas" iš meilės carui kursto lietuviuose rusišką patriotizmą ir ragina lietuvius kuodaugiausiai stoti rusų armijon. Jis mano, kad tuomi lietuviai galėtų įsipirkti carui myliston ir patapti pilnateisiais Rusijos pilieciais. "Rygos Garsas" skaitome:

"Aukų ir užuojautos savajai kariuomenei lietuviai irgi nesigaili, kaip tai matyt iš toliaus indėtų kareivio įspūdžių. Jei ką galima lietuviams prikišti, tai gal — kad nesuskubo savųjų pulkų sutaisyti, kaip tai padarė lenkai ir latviai. Tuokart būtų turėję progą savo vardą plačiau pagarsinti. Tačiau nemanykime, buk lietuviams truko noro savo savanorių pulkus sutaisyti. Nemaža lietuvių yra įstoję į paprastų savanorių pulkus ir į latvių batalijonus. Tarp pirmųjų jų batalijonų užmūstųjų 5 kareivių du buvo lietuviai: vienas Rozalino, kitas Papilės valsčiaus.

"Vienas kariškasis gydytojas iš Zarasų mums rašo, kad pas jį buvę pradėję eiti lietuviai vaikinai pabėgėliai iš Raseiškių ir Kauniškių, klausinėdami, ar nėra lietuvių batalijonų, norėdami į tuos batalijonus stoti. Gavę žinoti, kad tokių batalijonų nėra, prašė užrašyti juos "bent į artileriją", nors žinoma, gydytojas negalėjo jų paskirstyt, kur jie norėjo.

"Lietuviams gi savanorių batalijonams sutaisyt reikėjo išmanančių karės dalykus oficerių, lietuvių tarpe lig šiol buvo labai mažai."

Su laiku lietuviai oficeriai be abejonės pasitaps, jei tik bus leista, sutaisyt ir lietuvių pulkus, kuriems žinoma užvis rodos būtų kariatai genant priešą iš savo tėvynės, kaip kad latvių batalijonai dabar kad daro.

Vis-gi reikia tikėtis, kad ir dabartiniai lietuvių kareivių žygiai, veikiant kruvoje su kitų tautų kareiviais, nuneina ant niekų.

Eikit, broleliai, šaukiami karės laukan ir parodykit dar kartą, jog jūs kaip reikiant sugebate savo pilietiškas pareigas atlikti ir esate verti būti valstijos pilnateisiais suvais. Tikimės, kad jus kraujas ir musų, likusiųjų draugų su jusų šeimynomis, ašaros nutrėš tėvynės dirva, kurioje užgims didvyriai ir iškovos tai musų brangiai tėvynei geresnė ateitį."

Kaip čia tokį atsišaukimą į "brolelius" pavadins? Mums išrodo, tai lietuvių tautos išdavystė tasai raginimas, kad geriausia lietuvių tautos dalis skubintųsi save sunaikinti. Jau ir taip ne kas liko. Jau paskutiniai lietuvių atsarginiai karėn paimti; "baltabilietininkai" išnagrinėti ir vienturčiai karėn išgrusti. Kunigėliai gi vis dar naujų aukų reikalauja lietuvių budeliu-carui.

DVASIOS VERGAI.

"Rygos Garsas" iš kailio neriasi, kad parodžius rusų valdžiai savo ištikimybę. Kalbėdamas apie lietuvių spaudos atgriebimą ir Vilniaus seimą, šis klerikalų organas sekarčiuose žodžiuose pasmerkia Rusijos ir Lietuvos revoliucijinį brudėjimą:

"Kaip matome visi tie pagėdavimai ir reikalavimai nenustoję savo vertės ir dabarties laike ir rodo, kad lietuviai, nors atskirti per kelias dešimtis metų nuo visų pasaulio, neturėdami savo spaudos, visgi nenustoję tautiškos sąmo-

nės ir parodė kairiuosius dalykuose daug daugiau išmanymo už kitų kraštų riaušintinkus, kurie tik kėlė didžiausią triukšmą ir kurstė žmones prie skerdynių, kol pagaliaus nepavertė niekais viso liuosiųsybės judėjimo."

Klerikalai nesupranta, kad ir tam Vilniaus seimui ir tam spaudos atgavimui tiesiog prirengė kelią revoliucijinis judėjimas. Klerikalų filosofija čia panėši į ano gaivalo filosofiją, kuris, prisivalgęs gilių, pradėjo aržuoliu riaušti šaknis, išvadžiodamas, kad jam aržuolas nereikalingas, bile tik gilių butų.

KAIP APRUPINAMA PABĖGĖLIŲ DVASIOS REIKALAI.

Socialistai senai jau pasakė, jog kunigai per Lietuvos Draugiją Nukentėjusius nuo Karės Šelpti deda žmonėms davkystės bei klerikalizmo jungą. Žemiau dedamoji ištrauka iš ycinio "Lietuvių Balso" parodys, kuomios tos draugijos valdyba aprupina lietuvių pabėgėlių dvasios reikalus:

"Lapkričio 26 d. Petrapilyje Lietuvos Centralinio Komiteto bute buvo pirmasis organizacinis pabėgėlių dvasios reikalų sekcijos susirinkimas..."

"Lietuvių Draugija, kiek ir kuo galėdama, rupinasi šelpti iš tėvynės išvytuosius brolius tautiecius, vargo prislėgtus. Rupinasi, kad pabėgėliai nekęstų bado, šalčio, ji tuo labiau negali užmiršti ir to, kad būtų bent paties reikalingo dvasios maisto."

"Buvo pripažinta, jog, neatmetant kitų vadovėlių, reikalingumo ir svarbumo, pirmų-pirmausia reikia parupinti lietuvių kalba vadovėliai pradadamajai mokyklai ir lietuvių kalbos, literatūros bei Lietuvos istorijos vadovėliai vidurinei mokyklai, nekalbant apie maldaknyges ir elementorius, kurie irgi labai ir pirmiausiai reikalingi."

Taigi maldaknygė pripažįstama svarbiausiu dvasios penu pabėgėliams.

Rožančiui irgi kai-kur augsta vieta skiriama aprupinime pabėgėlių dvasios reikalų. Taip Odessoj 285 pabėgėliai suorganizuota "gyvojo rožančiaus" armijon.

DELEI SLA. RINKIMŲ AGITACIJOS.

Dar nenuitilo "konklausikjados" provokacijos aidai, kaip štai "Lietuva" išranda "konspiraciją" socialistų tarpe. Girdi, socialistai sudarę konspiraciją, kad SLA. viršininkų rinkimuose pravedus centro valdybon socialistų kandidatus. Savo užmetimą socialistams "Lietuva" remia tuomi, kad pp. Žagaras ir Mišeika Clevelande ir Chicagoje patarė tiliems SLA. nariams palaikyti sekančius kandidatus: Kleofą Jurgelionį į SLA. prezidentus; Daktarę J. Baltrušaitienę į vice-prezidentus; D-rą F. Matulaitį į dakt.-kvotėjus ir tt.

Mums rodosi, kad "Lietuva" nori iš skiedros priskaldyti vežimą ir iš labai paprasto dalyko suinžiniuoti konspiraciją, suokalbi, idant tuomi atbaidyti vidutinius SLA. narius nuo pirmimio viršminėtų kandidatų. Ji nori tuos kandidatus SLA. nariams perstatyti, kaipo ypatas, kurios per socialistų intrigas skverbiasi į Susivienijimo centrą. Šitoks "Lietuvos" elgimasis mažiū-mažiausia išrodo nepadoriu. Nėra abejonės, kad nei pati "Lietuva" netiki savo pasakais apie tą konspiraciją. Tai tik tai virvė, kurią ji nori užnerti ant kaklo jai nepatinkamoms ypatoms.

Kiekvienas kandidatas randa sau šalininkų. Socialistai nevadina konspiracija tai, kad "Lietuvos" redakcija ir visi Chica-

gos tautininkų vadai remia pp. Bradchulio, Kibarto ir kitų kandidaturą. Taigi nei šiaip nei taip išrodo, kuomet "Lietuva" suvaro į konspiratorių žardį tuos žmones, kurie, sakysime, geriau velija matyti SLA. prezidentu p. Kl. Jurgelionį, negu p. Bradchulį; daktaru-kvotėju D-rą F. Matulaitį, o ne D-rą Graičiuną; vice-prezidentu D-rą Baltrušaitienę, o ne p. Kibartą.

"Kova" ligšiol nebuvo nei žodžio pasakiusi apie šių metų kandidatus į SLA. viršininkus, bet prie šios progos jaučiasi tuos teisę tarti žodį-kita už tuos kandidatus, kuriuos "Lietuva" pasiryžo numušti nuo kojų.

Reikia stebėtis, ką "Lietuva" gali turėti prieš Daktarus Matulaitį ir J. Baltrušaitienę. Ir vienas ir kita yra seni Susivienijimo veikėjai. Abudu ištikimai tarnavo Susivienijimui, kaipo daktarai-kvotėjai. Norėtume, kad "Lietuva" ir josios šalininkai parodytų žmogų, kuris geriau atliko savo pareigas, kaipo daktaras-kvotėjas, už daktarus Matulaitį ir Baltrušaitienę.

Bešališkai žiurint, turint mintyje ne ypatius dalykus ir ne kokią ten siaurą politikę, Dr. Matulaitis pilnai užsitarnauja dar sykį būti išrinktu į SLA. daktarus-kvotėjus.

D-rė Baltrušaitienė yra tai vienatinė Amerikoj lietuvių daktarė plačios visuomenės veikėja ir ji yra SLA. veikliausia moteris. Ir mums rodos, labai negražu būtų kenkti josios kandidatūrai į SLA. vice-prezidentus. Musų nuomone, net labai geistina turėti tokią prakilią moterį SLA. Pildomojoj Taryboj. Amerikos lietuviams labiau užsitiktų pačiu Susivienijimu, jei jojo valdyboje būtų pavyzdinčių moterų.

Daugiausia "Lietuvos" redakcija užsiuola ant Kleofa Jurgelionio, kuris kandidatuoja į SLA. prezidentus. Visą jo darbą Susivienijime "Lietuva" apverčia į jom augštinį; girdi, Jurgelionis tai darė reklamos tikslais.

"Kova" nėra ypatinga Jurgelionio užtarėja ir turėjo su juo šiek-tiek "pasirokavimo". Tačiau, "atiduokime, kas Dievo, Dievui, kas cesioriaus cesioriu". Jurgelionis jau keli metai, kaip agituoja už Susivienijimą spaudoje ir duoda naudingus sumanymus SLA. patobulinimui. Savo rašiniuose p. Jurgelionis pasirodė esąs gilus apdraudos dalykų žinovas, puikiai pažįstantis gerąsias ir blogąsias puses tokių organizacijų, kaip SLA. Jurgelionis, musų nuomone, ypatinai šiuo laiku būtų naudingas Susivienijimui, kuomet klerikalai iš visų pusių pradeda Susivienijimą užpildinėti, kuomet jie taip trokšta laisvajį Susivienijimą ardyti, kad savąjį, davatkiskąjį, susivienijimą vis daugiau plėtoti. Jurgelionis, kaipo gabus kritikas, budamas SLA. prezidentu, pajėgtų ne vieną kunigų užpuolimą ant SLA. paversti niekais.

Tai matote, kokia baisi "konspiracija". Bet jeigu pridursime, kad, kaip dagirdome, į SLA. išdininkus dar kandidatuoja plačiai žinomas visuomenės veikėjas J. Neviackas, tai "Lietuvai" iš "strioko" gal reikės ir ledais galvą apsidėti.

NUVARGIS "ATEITIS" KRITIKA.

"Ateitis" atranda, kad "Kovoje" buvę ne viskas "tikslin-gai" parašyta apie tautininkų suvažiavimą Philadelphijoj. "Kova" padariusi per daug tolimas išvadas iš kai-kurių delegatų išsitarimų apie budus, kokias tautininkai tikisi iškovoti Lietuvai laisvę. "Ateitis" sako, delegatai jau buvo nuvargę, ir ne viską galėję aiškiai pasakyti.

Matyt, "Ateičiai" labiausiai nepatinka, kad "Kova" parodė, jog tui tautininkų delegatai turėjo užslėpę kokį-tai budą, kurį Dr. Šliupas pavadino budu "in-

trigų su kapitalistais". Kiekvienas, kuris nėra kudi-kis politikoje, gali daug-maž dapsiprotėti, ką reiškia "intrigos su kapitalistais" bei "slaptasis budas" išgauti Lietuvai laisvę. Ir musų spėjimai, kuriais "A." pasipiktina, nėra be pamato, ką parodys ir biskį žemiau įdėtas pasikalbėjimas su p. Romanu Karuža.

"Ateitis" sako, buk "Kova" padariusi visai neteisingą pranešimą apie p. Vilmonto rezoluciją prieš Vilniaus vyskupą Michalkevičių delei lietuvių kalbos persekiojimo. Pasak "Ateities", rezolucija nebuvo suvažiavimu priimta, o tiktai pavesta rezolucijų komisijai apdirbti. Iš to "Ateities" pasakymo pasidaro aišku, kad suvažiavimas, apskritai, užgyrė tą rezoluciją. Pavėdus jąją rezolucijų komisijai, Dr. Šliupas, pasiremdamas tuomi, ką tuojaus išgirdo nuo p. Vinikaicio apie lenkų kenkimą Lietuvos laisvės agitacijai, — pradiktavo protesto rezoluciją prieš tokius lenkus. Jo rezolucija taipgi buvo pavesta rezolucijų komisijai, kaip "Kovos" korespondentas suprato, tuo tikslu, kad išdirbus bendrą rezoluciją. Šitai suprato ne tik "Kovos" korespondentas, bet ir daugelis kitų. Todėl, jeigu ir būtų buvę įsikverbę kiek neakuratnumo tų rezolucijų dalyke, tai kokią pusę kalčios už tai reikia atiduoti seimo veikėjams, kurie, anot pačios "Ateities", buvo nuvargę...

"NAUJAJAI GADYNEI" PRENUMERATORIAI SPARČIAI PLAUKIA.

Administracijos balsas, kad draugai sąjungiečiai rašytusi ir remtų teorijos žurnalo "Naujosios Gadynės" išleidimą, tapo išgirstas ir karštai remiamas ne vien draugų sąjungiečių, bet ir socialistom idėjos simpatizatorių. Su džiaugsmu dalijuosi su skaitytojais taja malonia žinia, kad bėgyje 3jų dienų laiko "Naujajai Gadynei" suplaukė virš 40 prenumeratorių.

Pirmasis musų užnamymą parėmė drg. D. Pilka iš Jersey City, N. J., prisiusdamas "Naujosios Gadynės" Fondan \$5.00 aukų. Be to drg. Pilka prisiusntė mums šitokią smagią naujieną: "Malonią žinią pranešu jums. IV Rajonas iš savo išdo skiria "Naujosios Gadynės" išleidimui \$25.00 aukų. Patyriau, kad visoj IV Rajono apielinkėj kuopų agentai pasiklydo rinkti "Naujajai Gadynei" prenumeratą."

Panašių žinių gauname ir iš kitų apielinkių. Iš Lewistono, Me. drg. F. Laurinaitis administratoriui rašo:

"Mielas Drauge! "Mes visi geidžiame tos šviesios laimės, kad kaip galima priskubinus išleidimą tu taip svarbas ir reikalingo teorijos žurnalo "Naujoji Gadyne". Siuomi prisiusnti \$3.00. Tai bus už dvi prenumeratas visiems metams man ir drg. A. Barkauskui."

Šitokiai draugų veiklumas ir prijautimas "Naujosios Gadynės" išleidimui, stiprina drąsą ir energiją viso "Kovos" personalo, ir mes jau esame įsitikinę, kad netolimoj ateityj "Naujosios Gadynės" išleidimimui bus nemaža suma, jeigu tik ir kitų apielinkių draugai ilgai nelaukdami stos prie darbo.

Neuzilgo visoms kuopoms bus išsiuntinėtas tam tikras cirkuliaras, kad kiekviena kuopa turėtų gabius literaturos agentus ir "Kovos", ir "Naujosios Gadynės" platintojus. Bus nurodyta ir kaip praktiškiau tas visas darbas turi but sutvarkytas.

Nuo 22 d. sausio visi musų agentai jau galės gauti kvitas "Naujosios Gadynės" užrašimimui. Draugiškai P. Kurkulis, "Kovos" Adm.

Kam Tautininkai Kviečia Mus Vieniybėn?

Pasikalbėjimas su p. Romanu Karuža.

Praeito ketvergo vakare "Kovos" redakcijon užėjo p. Romanas Karuža, Tautinės Sandoros Centro valdybos pirmininkas. P-s Karuža norėjo patirti, ką mano "Kovos" redakcija ir LSS. sekretorius apie koaliciją arba bloką su tautininkais.

— Ką jūs manote, ar socialistai jungsis su Tautininkais Lietuvos šelpimo ir Lietuvos laisvės klausimuose? — klausia p. Karuža.

— Pains klausimas, — atsako LSS. sekretorius, ir be susizinojimo su Pildomuoju Komitetu nieko tikra tamstai negaliu pasakyti. Bet kas link vienybės šelpimo klausime, tai jums išpuola susizinti su Lietuvos Šelpimo Fondu, kuris, tačiau, nėra Sąjungos kontrolėje, o gyvuojia, kaipo vir' atskira visuomeniška įstaiga.

— Ale vis Lietuvos Šelpimo Fondas randasi socialistų kontrolėje; jojo valdyba susideda iš socialistų, — patėmija p. Karuža.

— Ne iš vieny socialistų, — atsako LSS. sekretorius. — Palaukite, suskaitysime, kiek ten socialistų, o kiek nesocialistų. Suskaičius, pasirodo, kad L. S. F. valdyboje yra lygiai pusė socialistų, o pusė nesocialistų.

P-s Karuža priima patarimą kreiptis į L. S. F. valdybą. — O ką jūs manote apie vienybimą su tautininkais delei Lietuvos laisvės? Ar socialistai sutiks pripažinti Lietuvai laisvę? — klausia p. Karuža.

Mums keista girdėti šitas klausimas, — sako "Kovos" redaktorius. — Niekas už socialistus labiau negeidžia laisvės kaip Lietuvai, taip ir kitoms pavergtomoms tautoms. Socialistai ne tik geidžia Lietuvai laisvės, bet ir kovoja už jos laisvę ir daugiau nukentėjo, negu kitos srovės, toje kovoje. Tiesiog reikia stebėtis, kaip ilgai žmonės nesupranta socialistų pozicijos tautų klausime, nors nuo pat socializmo tarptautinės įsikurimo iki šiai dienai visų tautų ir tautelių socialistai, tame skaičiuje ir lietuviai, reikalavo joms laisvės.

— O, tai labai puiku! Reiškia šitame punkte galėsim susitaisyti su socialistais. Vieniybė musų tėvynės laisvės reikale tai yra tautos gyvybės klausimas. Kaip žmogui yra brangu jo ypatiškos gyvybės palaikymas, taip lygiai turi buti brangu tautos palaikymas. Jokis pilno proto žmogus nesizudo pats savęs, taigi ir jokis sveikai protaujantis žmogus negeidžia savo tautai pražuties.

— Bet visgi aš nematau jokio pamato bendram veikimui su Tautine Sandora Lietuvos liuosavimo dalyke, — pastebi "Kovos" redaktorius. Nors principė ir tautininkai ir socialistai pripažįsta reikalą kovojimo delei tos laisvės, vienok vieny ir kitų kovos budai taip skirtingi, jog bendram darbui nelieta vietos. Pagalios, patsai tautininkų seimas pripažino teisę vartoti sau patinkamą taktiką toje kovoje visoms srovėms, kurių atstovai jeis į Amerikos Lietuvių Tautos Tarybą. Seimas, matyt, nupanė, jog bendro, sutartinio darbo čia negalės buti. Kaip jau jums žinoma, tautininkų kovos budai — tai yra diplomatija ir "intrigos su kapitalistais"; socialistų gi budas tai kova, organizavimas ir švietimas liaudies tuo tikslu. Pavergtosios Rusijos tautos tiktai per bendrą kovą ir per rusų proletarijos pritarimą gali tikėtis laimėti laisvę.

— Bet yra darbų, kuriuos socialistai galėtų podragu su tautininkais atlikti gelbėjimui Lietuvos nuo pražuties, — sako p. Karuža.

— Man rodos, kad socialistų laikraščiai ligšiol ypatiskai neuzspuldinėjo ir nešmeižė tautininkų panašiam darbe; manau, kad to nedarys ir toliau. O nuo rimtos kritikos jie nieku budu neužsičiaups sau burnų.

— O, jeigu taip, jeigu musų darbo neardys, tai galima bus kiekvienai srovei naudingai atskirai veikti, — nusiramimio balsu sako p. Karuža. — Bet ką aš čia kalbėjau, tai yra mano ypatiškos nuomonės. Aš nekalbėjau už organizaciją.

Nors p. Karuža kalbėjo ne organizacijos vardu, tačiau pasi-

— Kokie gi tie darbai? — klausia "K." redaktorius.

— Žemės išpirkimas Lietuvoje, kad Lietuvos žemę neapygyventų kitataučiai abelnai apsvietta ir tt.

— Turiu pabrėžti, — sako "K." redaktorius, kad socialistų organizacijos gyvuoja ne tam, kad vedus ekonominę kovą delei vienos ar kitos tautos pakėlimo tam tikrame žemės plote. Šituo reikalu tamstoms nepasiseks užinteresuoti Lietuvos Socialistų Sąjungą. Aš žiuriu į Lietuvos žemės supirkimo sumanymą, kaipo į savotišką biznį, kuris rupi tuliams Amerikos lietuvių biznieriams. Nors gal atsiras ir socialistų, kurie, kaipo ypatas, biznio delei rems tą sumanymą. Beje, jūs užsiminėte apie bendrą veikimą užsvietos reikale. Aš manau, kad tuojaus rastusi kliaučiu tokiam bendram darbui.

— Aš nematau panašių kliaučiu, — taria p. Karuža.

— Kad ilgai nekalbėjus, aš tamstai parodysiu mažą gyvą įvayzdėlį, kur iš pirmo žingsnio galėsim susitikti klūtis, — sako "K." redaktorius, nueina ir atneša "Lietuvių Balsą", kuriame aprašyta Centralės Lietuvių Valdybos dalies posėdis Petrograde; posėdyj nutarta, kad lietuviams yra reikalingi mokslieki rankvedžiai, bet pirmų-pirmausia reikalingos tai maldaknygės. Kaip žinoma, minėtoji Centralė Valdyba tai yra valdyba Lietuvių Draugijos Nukentėjusiams nuo Karės Šelpti. O Amerikos Lietuvių Tautinė Sandora rupinasi Lietuvos laisvės ir šelpimo reikalais, be abejo, daugiausiai per Lietuvos Draugiją. Socialistai nesutiks dėti, pav., pinigų panašiems tikslams, kaip maldaknygių leidimas. Socialistai žino, kad ta draugija klerikalai naudojasi, kaipo savo politikos įnagiui.

— Ištikro, keistas tas nutarimas apie maldaknyges, — sako, patraukęs pėčius, p. Karuža.

— O ką tamsta manai apie tą slaptąjį planą Lietuvai laisvę iškovoti, apie tasias intrigas su kapitalistais? — klausia redaktorius.

— Žinoma, galima būtų užinteresuoti Amerikos kapitalistus, kad įvesdintų savo kapitalus Lietuvoj, — atsako p. Karuža.

— Ar tamstai neišrodo, jog tai būtų dyg užstatymas Lietuvos "panšapėj?" — patėmija "K." redaktorius.

— Aš tam didelės svarbos nepriduodu, — aiškina p. Karuža.

— Taigi, ir po šiam išsikalbėjimui su tamsta aš nematau jokio pamato, jokio tikslo, kurio delei socialistai turėtų vienytis su tautininkais dalyke kovos delei Lietuvos laisvės, — sako "K." redaktorius. — Pasakykite tad, ant galo, kodėf jus manote, kad socialistų pritarimas ir socialistų atstovavimas jusų užnamnytoje taryboje jums yra taip labai reikalingas.

— Matote, jeigu su socialistais nebusime susivieniję, tai jie galės mums kenkti, šmeižti mus ypatiskai, musų darbą statyti ant juoko ir tokiu budu musų darbą ardyti, — nelabai drąsiai aiškina p. Karuža.

— Man rodos, kad socialistų laikraščiai ligšiol ypatiskai neuzspuldinėjo ir nešmeižė tautininkų panašiam darbe; manau, kad to nedarys ir toliau. O nuo rimtos kritikos jie nieku budu neužsičiaups sau burnų.

— O, jeigu taip, jeigu musų darbo neardys, tai galima bus kiekvienai srovei naudingai atskirai veikti, — nusiramimio balsu sako p. Karuža. — Bet ką aš čia kalbėjau, tai yra mano ypatiškos nuomonės. Aš nekalbėjau už organizaciją.

Nors p. Karuža kalbėjo ne organizacijos vardu, tačiau pasi-

relijame s...
Sandora j...
cijos su...
tuo tikslu...
rikos lietu...
glacčiai vi...
inė organ...
socialistų...
darbų Li...
mo klausi...
cialistus...
doros tiks...
ir p. Ri...
jisai sakk...
ra ir šel...
uzvesti ta...
spalvui L...
bet tiktai...
cija.
Akyvai...
patyrėme...
laikraščia...
cija ar l...
drąsiai s...
Sąjunga...
kais nei...
klausime...
me tokio...
Satyr
Kaip...
baiga sv...
šventas...
svietas...
jau net...
ir gyve...
prasti ž...
kaklui...
visokius...
kad nei...
visoki...
fajermoi...
čių ger...
nigu ga...
nigėliai...
Bostonc...
gano? ...
meš; ji...
sas bur...
— sav...
cilių...
bedievy...
likiško...
atbulai...
cialista...
paną g...
dukteri...
dabar...
leidžia...
vieton...
kus kr...
jie, ly...
bent d...
broliai...
tai gal...
kuri y...
padirbu...
smerte...
nevoži...
viers...
lis vis...
žinu j...
visus...
ir vyč...
Kemėi...
protes...
kur p...
Boston...
tokių...
kunig...
lin iš...
Ketur...
n...
O dv...
"

redijame sau spėti, kad Tautinė Sądora įjėsko politikinės koalicijos su socialistais svarbiausia tuo tikslu, kad pasirodžius Amerikos lietuviams, jog jinai esanti plačiai visuomeninė, o ne partinė organizacija ir kad išvengus socialistų kritikos delei josios darbų Lietuvos laisvės ir šelpimo klausime. Kad nuraminti socialistus yra vienas iš tos sandoros tikslų, tai iš dalies parodo ir p. Rimkos laiškas, kuriame jisai sako, kad Tautinė Sądora ir šelpimo klausime nenori užvesti tarybų su koku ten bespalviu Lietuvos Šelpimo Fondu, bet tikta su socialistų organizacija.

Akyvaizdoje visa to, ką mes patyrėme ir ką kiti socialistų laikraščiai paaiškino apie koaliciją ar bloką su tautininkais, drąsiai sakome, jog Socialistų Sąjunga nesijungs su tautininkais nei viename nei kitame klausime, — ir principaliai esame tokio jungimosi priešai.

Prieš ką, Darbininke, Ginkluosies?

Jau kelintas mėnuo, kaip kapitalistų politikieriai ir geltonoji jų spauda šaukia, kad Amerika butinai turi tvirtai apsiginkluoti. Ginklavimosi motyvai toki, kad kuomet Amerika bus gerai apsiginklavus, tuomet kitos žemės neišdrįs apskelbti jai karę. Tam sumanymui pritaria, kaip matom iš laikraščių, tie kapitalistai, kurie mano pasipelnyt darydami amuniciją, šautuvus ir šiaip visokius kariškus įrankius; jiems pritaria ir karštuoliai patriotai, kurie trokšta kraujo praliejimo ir skaito ištrauktą iš žmogiškos širdies kruviną kardą garbės vainiku.

Pritardamas tam sumanymui, prezidentas Wilsonas įnešė paskirt 1916 metams \$93,800,000 milicijos ir karės laivyno užlaidymui ir didinimui. Be įvairių kariškų laivų, submarinų ir t.t., reikalauja padidinimo stovinčios kariuomenės 34 tukst. vyrų. Reikia, trisdešimtą nuosimtį daugiau vyrų kariuomenėje, negu dabar kad yra.

Pažvelgus į viršminėtą sumą pinigų, žaibo greitumu prieš mus akis stovisi milijonai šeimynų, kurios gyvena nedatekliai, o jų nelaimingi kudiškai kenčia alkį, badą ir šaltį, miršta pirm laiko iš skurdo arba užauga idiotais, kriminalistais, siaurapročiais ir šiaip visokiais prasizengėliais iš tos pačios prasties — skurdo. Vienok, vieton paskirti pinigų prašalinimui visų tų blogumų musų išrinkti politikieriai skiria \$93,800,000 skerdynėms, užmušinėjimui musų artimų ypatų: tėvų, brolių, draugų ir pasityčiojimų iš asarų musų motinų, seserų ir mylimų draugų.

Prieš ką-gi Amerikos darbininkai turėtų ginkluotis, ir kokią-gi įtekę tokių Rooseveltų šauksmas ginkluotis gali turėti ant jų?

Nuskandinus vokiečiams laivą "Lusitania", tie patys politikieriai šaukė, kiek tik galėdami, kad apskelbt Vokietijai karę už įžeidimą Suvienytų Valstijų garbės. Tuom laikui nurodinėjo jie, kad Suvienytos Valstijos yra ganėtinai apsiginklavusios, kad užkariaut Vokietiją; vienok, kuomet jiems nepasisekė tuom laiku įtraukt S. V. į karę, jie apsiukdo aplink ir pradėjo šaukt, kad ginkluotis, sakydami, kad S. V. tai silpnai apsiginklavusios, jog mažiausi valstybė galėtų užpult ir užkariaut.

Argi bereikia didesnio humbugo, ir ar ilgai mes, darbininkai, daleisim tokiems rėksniamus mus apgaudinėt?

Prezidentas Wilsonas, kalbėdamas apie padidinimą kariuomenės, išsitarė šitaip: "Šios šalies apsaugojimas priklausys nuo musų jaunų vyrų patriotizmo. Tai yra, kad jie išgirde, jog jų šalis reikalauja pagalbos, eis ir stovs į kariuomenę. Taipgi priklausys ir nuo darbavių, ar jie išgirde pavojų šiai šaliai paliausos savo jaunus darbininkus iš dirbtuvių, kad jie galėtų eiti kariaut". Toliau sako: "Aš pilnai tikiu, kad darbininkai bus tokie patriotiški, kad suprast svarbumą savo šalies apgynimo".

Visi galim suprast, kad Amerika ginkluosis ne del taikos, bet del karės. Taika ginklu nereikalauja. Pirmiausia ir be Wilsono išsitarimų turėtume žinot, kad jeigu jai reiks kariaut, tai kariaus darbininkai. Darbdaviai (kapitalistai), žinoma, patarnaus savo šaliai, paliausodami savo darbininkus iš dirbtuvių, pagamindami jiems ginklų tai kruvinai scenai, ir su komplimentais išleis juos karės laukan, kad tie užmušdami savo kliasos žmones padidintų jiems kapitalą.

Antra; kiekvienas darbininkas, pasiduodamas į kariuomenę, turėtų žinot, kad stovja ten ne

savo naudai, bet naudai valdančiosios kliasos, kad išmokt užmušti tokius-pat žmones, kaip kad jis pats, kad padaryt mums našlių ir našlaičių ir pagamint upes asarų ir kraujo.

Berods, kiekvienas darbininkas turėtų suprast, kad pavojus kapitalistams yra dalykas delei kurio darbininkai turėtų džiaugtis vieton to, kad rupintis ir ginkluotis. Valdancioji kliasos valdo šią šalį, kontroliuoja valdžią ir daro patinkamą sau tiesas. Viskas, kas tik šiame pasaulyje yra geresnio — priklausoj jai. Reikia, jų savastis pavojus, bet ne darbininkų. Jei jų turtas reikalauja apgynimo, tai lai jie sau patį sveiki jį ir apgina. Lai jie patįs kariauja savo karėse. Darbininkas neturi delto kapitalistų surengtose karėse kariaut. Darbininkas daugiau nieko neturi apsaugot, kaip tik skurdą, ir nieko pralaimėt, vien tik retėžius.

Karė tai pragaras, anot musų filosofų ir garsių vyrų išsitarimų. Jei kapitalistai trokšta, lai jie ir eina į ją. Tu, darbininke, saugokis ir nepapul į jos narus.

Jokis darbininkas neturi moralės teisės pasiduot į kariuomenę kariavimui kapitalistų karė. Darbininkų užduotis yra laukt ir rengtis prie savo ateinančios karės. Pirmiausia mes turim organizuot ir lavint savo armiją, kuri susidės iš industriališka ir politiškai susiorganizavusių pasaulio darbininkų; ir kuomet kapitalistai apskelbs karę vienį prieš kitus, tuomet musų užduotis but gataviems apskelbt karę prieš juos visus, suparalizuot industrialią generališku straiku, ir laimėt tą karę, kuri panaikins visus kraugerius skriaudėjus, kuri sugriaus šią išnaudotojų tvarkę ir įvykdins ant žemės naują laisvės ir broliškos meilės gadynę. **Madonna.**

Dalyvavo ir pašaliniai žmonės. Pažymėsiu, jog tame susirinkime buvo pakeltas ir diskusuojamas klausimas: "Kodėl nekurię kuopos nariai pabėgo iš kuopos". Daugiausiai, reikalauja prirodymų iš pačių pabėgėlių. Bet jie joku būdu negalėjo prirodyti, delko jie pabėgo. Pasirodo, kad jie nesuprato socializmo, tai ir apledo kuopą.

Gruodžio 26 d. LSS. 116 kp. ir vėl turėjo prakalbas. Kalbėjo M. X. Mockus apie bibliškas pasakas ir apie Jėzau apjįjausytumą. Turiu pasakyti, kad socialistams rengti panašias prakalbas nevertėtų, nes jokios naudos socialistams iš jų nėra.

Mat, Mockus daugiausia agitavo už laisvamanius. Ragino, kad Detroito sutvertų ar atnaujintų laisvamanių kuopą. Laikė prakalbų K. Stankus (socialistų pabėgėlis) rinko parašus, kurie prigulės prie laisvamanių kuopos, ir tokią kuopą sutvėrė. Teko patirti, kad jon susirašė visi socialistų pabėgėliai ir priešai. Žiūrėsimė dabar, kokį jie veikimą parodys.

Gruodžio 28 d. laisvamanių kuopą jau turėjo prakalbas. Kalbėjo tas pats Mockus apie pragarą laikė prakalbų, pardavinėjo pragaro žemlapius po 10c.

Ant pat galo davė vėję ir socialistams; išvadino "krikščioniškais", "veidmainiais". Aš-gi sakyciau, kad ta "krikščionybė" ir "veidmainybė" kaip tik tikty pačiam p. Mockui. Nes socialistai nepadavinėja nei dievų, nei pragaro žemlapių, nei vėlnių. O p. Mockus iš tų visų "tinksu" daro sau biznį. Juk taip daro ir kunigai.

Dar priminsiu, kad laikė tų prakalbų buvo prisimušęs laisvamanių kuopos sekretorius K. S. Mat, buvo įkausęs ir ant kojų nebennstovėjo, tad nusirito nuo antro lubų, laiptais žemėn. Dabar jau pasveiko vėl.

Belaisvis.

Sausio 8 d. Labdarių svetainėje buvo Lietuvos Dukterų ir Sunų Draugijos balius, kur buvo prisirinkę apie 300 publikos, iš ko liko draugystei keli desėtkai dol. uždarbio.

Sausio 9 d. socialistų svetainėje drg. S. Michelsonas skaitė paskaitą "Ekonominis Determinizmas", iš ko susirinkusi publika buvo labai užganėdinta, nes, nors paskaitos tema gili, bet drg. Michelsonas skaitė paskaitą, plačiai paaiškindamas, todėl, kurie su atida klausė, tai tie puikiai suprato ir daug pasimokė. Publikos buvo suvirš 100.

Sausio 30 d. 60 kp. rengia prakalba paminėjimui Kruvinojo Nedėdienio. Kalbės iš Brooklyno drg. L. Pruseika.

23 d. sausio, tikimasi, kalbės drg. Račiūtė-Herman iš New Yorko mierių sutverti Moterų Progresyviško Susivienijimo kuopą. **Raulinaitis.**

SHENANDOAH, PA.
"Šakė" žada užimti mirusios "Darbininkų Vilties" dirvą.

Iš vietos veikėjų tveriasi bendrovė, kuri mano susivienyti su "Šakės" bendrove išleidinėti sąvaitinį ar dvi-savaitinį laikraštį. Girdėti, kad "Šakė" sutinka persikraustyti iš Worcesterio į Shenandoah. Mirus "Darbininkų Vilties", norima vėla turėti laikraštį. Bet bendrovės tvėrėjai geriau padarytų, jei atsimintų "D. Vilties" likimą.

Shenandorio L. Teatralė kuopa susivienijus su LSS. 28 kp. sustiprėjo. Neuzilgo rengiasi statyti veikalą "Žiemos Ledai" Manoma čia ir chorą sutverti ir tas pasisektų, tik reikia energijos.

L. D. L. D. 17 kp. gerai augs. Narių turi jau 30.

K. Motuza.

Satyros Užpečkis

VYČIŲ BĖDOS.

Kaip sau norit, vyrai, o paibaiga svieto jau netoli, nes, kaip šventas raštas sako, taip visas svietas pasidarė griešnas, kad jau net baisu d.rosi su juom ir gyventi, ir negana, kad paprasti žmonėliai yra pasinėrę iki kaklui griekuose, bet paimkim visokius stonus, o pamatysim, kad nei vieno nėra ščeslyvo, net visoki nočelninkai: policmanai, fajermonai, milicistai, vyčiai, vyčių generolai, zakristijonai, kunigų gaspadinės ir net patys kunigėliai. Štai paimkim kad ir So. Bostono špitolninkų—vyčių organo "D." štabo-kapitoną Kemėšį; jisai pats taip-pat ir jo bosas burbanosis kitiems žmonėms, — savo parapijonams, liepė cicilistų nepriimti ant burdo, vyti bedievystę, kad neužterštų katalikiško namo, o patįs kaip tik atbulai daro, su bedieviais ir cicilistais draugauja tankiai šampaną geria ir kartu pas Jievos dukteris atsilanko. Negana to, dabar, kada jie So. Bostone išleidžia špitolninkų organą, tai vieton pasamdyti gerus katalikus krikščionis darbininkus, tai jie, lyg tie judošiai, pasamdo bent du socialistu, na ir ką jųs, broliai katalikai, manote? Argi tai gali buti gera tokia gazieta, kuri yra bedieviškais pirštais padirbta, kurią stato ir drukuoja du prakeikti cicilikai; tai yra smertelnas griekas, tai yra išnevožijimas visos katalikiškos vieros, už ką gali ponas dievulis visus katalikus nubausti amžinu pragaru, todėl aš kviečiu visus gerus katalikus ir vyčius, ir vyčių generolus pakelti prieš Kemėšį ir burbanosį didžiausią protestą ir išvaryti juos abudu, kur pipirai auga. Mums, So. Bostono lietuviams katalikams, tokių bedievių nereikia, velyk, mes parsikviesim dievobaimingą kunigėlį Mockų, o farizėjai šalin iš musų tarpo.

Raulinaitis.

Keturkojis staugia, kuomet jis neėdęs, O dvikojis staugia tuojaus po "pėdės"...

Kaimynas.

Korespondencijos.

DETROIT, MICH.
Pereito mėnesio visuomeniškasai judėjimas.

Tėmiju laikraščiuose, bet nematav pranešimo iš detroitiečių lietuvių veikimo gruodžio mėnesyje. Taigi nusprendžiau apie tai papbėžti.

Gruodžio 12 d. 1915 m., įvyko prakalbos LSS. 116 kuopos. Kalbėjo drg. L. Pruseika, "Laisvės" redaktorius iš Brooklyno. Prakalba drgo Pruseikos buvo pavyzdinga. Detroito lietuviai apie tas prakalbas atsimins ilgą laiką. Dauguma šneka, kad, girdi, socialistai visados rengtų prakalbas, tai bent yra ko-nors pasi-lausyti. Publikos buvo pilna svetainė, kad net sėdinių pritruko; dauguma turėjo stovėt. Aukų padengimui lėšų surinkta \$9.50.

Tą pačią dieną, vakare, LSS. 116 kp. turėjo ekstra susirinkimą, kad apsvarsčius bėgančius reikalus. Susirinkime dalyvavo ir drg. L. Pruseika. Jisai išdėstė Detroito draugams, kaip yra svarbu buti visiems vienybėje ir dirbti vien tik savus darbus, t. y. daugiausiai rupintis Sąjungos ir Partijos reikalais. Žodžių, drgas Pruseika atsilankęs pas mus, sustiprino musų kuopos narių dvasią, ir paakstino prie veikimo.

Dar turju priminti, kad į susirinkimą buvo atėję taip vadinaimi ir musų bepartvyviški laisvamaniai, arba, geriau sakant, socialistų pabėgėliai, jie norėjo sutverti nenuoramų kuopą, — (atsiprašau, — laisvamanių), nes girdi socialistai "negerai veikia". Bet nabagams nepasisekė. Socialistai visai į tai nei atidos ne atkreipė.

Gruodžio 19 d. LSS. 116 kuopos susirinkime prie kuopos prisirašė 4 nauji nariai.

25 d. gruodžio, buvo socialistų kuopos narių draugiškas susirin-

SO. BOSTON, MASS.

A. a. M. Matuzevičius.

Sausio 5 d. umai pasimirė Marcelinas Matuzevičius, kurį palaidojo 7 sausio. Nors veliotus ir 2 mėnesiu prigulėjo prie LSS. 60 kp., bet tapo palaidotas su bažnytinėmis ceremonijomis, nes taip norėjo velionio sesers ir švogeri. Kunigėlis užtai ir socialistą ir bedievį, bile tik riebiai užmokėta, galima leisti net pas patį poną dievulį.

Ne pro šalį bus paminėti, kad, atvežus velionio lavoną į bažnyčią, susitarė kelios tamsios bobelės užprotestuoti prieš bedievio kuno priėmimą į bažnyčią, bet "tėvas" Kemėšis, gavęs \$50.00, turėjo viršminėtas bobeles išsivaryti laukan; todėl anos, išėjusios laukan, viešai emė rugoti ant kunigų, jog jie už pinigus viską gatavi padaryti, sako, jei-gi jiems kas užmokėtų, tai jie ir arklį su šv. mišelėmis palaidotų.

Tokiu būdu Kemėšis atsidurė biskį kėblam padėjime, nes pamatė, jog ir tamsios bobelės jau suprato kunigų biznį, kad už pinigų tai ir bedievį galima leisti bažnyčion, o kad velionis ir nepriėjo išpažinties prieš mirsiant, tai gentis ir kunigas paleido paskalus, jog jis neva prieš mirtį atlikęs išpažintį.

Velionis Marcelinas buvo apie 25 metų vaikas; buvo ramus, doras ir daugumos mylimas; nebuvo koks palaidunas, nes, nors dar nelabai senai iš Lietuvos buvo atvykęs, bet jau turėjo susitaupęs keliatą tukstančių dol., turbut daugiausia iš biznio, kurį turėjo pusiau su St. Vileišiu valgomų daiktų krautuvė. Velionis prigulėjo prie D. L. K. Vytauto Draugijos, šv. Kazimiero draugijos ir LSS. 60 kuopos, nuo kurių tai organizacijų ir buvo nupirkti jam vainikai. Tegul drg. Marcelinui bus lengva šioji žemelė.

SAN FRANCISCO, CAL.

Iš kur paėjo paskalos apie Bulotos ir Žemaitės atvažiavimą.

Patėmijau "Laisvėje" neteislingą pranešimą. Aš į "Laisvę" jokių žinių nesiuočiau, bet pranešiau Los Angeles draugams, kad jei Bulota su Žemaite atvažiuos per San Francisco, maniau nurodyti juos į Los Angeles, nes aš neseniai ten buvau ir mačiau, kad ten lietuviai yra geriau susiorganizavę, negu kitur, o "Laisvei" kas-nors pranešė ir palaikė už tiesą, kad jau svečiai ištikrųjų atvyksta.

Čia lietuviai rengiasi sutvert SLA. kuopą. Už dviejų savaičių bus sušauktas visuotinas susirinkimas; jei įvyks, tai ir LSS. 72 kp. atgims. **J. J. Adams.**

SCHENECTADY, N. Y.

Baisi tragedija.

Niekur tiek naujienų neatšitinka, kaip musų mieste; bet šioji, tai baisiausia. Sausio 8 d. "Birutės" dr-ja parėngė balių su svaigalais, kuris atsibuvo Lietuvių Apšvietos Klube. Po baliui tapo nemaloniai sumuštas C. Sparr. Nesistebėčiau, kad jį butų taip sukoneveikę koki tamsunai, kaip tai Hoosick Falls, N. Y., bet kadangi jį sumušė patįs jo draugai, tai kyla klausimas: kas pasidarė tarpe pirmievių?

Dalykas štai kame: paskutiniaisiais laikais C. Sparr mėgo gerinti. Matytis, kad išsigėręs atėjo L. Apš. Kl. baliun 25 d.

Užsirašykite Tuoj

Mėnesinį Teorijos Žurnalą "NAUJOJI GADYNĖ"

Kurį Greitu Laiku Išleis LSS.

"NAUJOJI GADYNĖ", tai naujas gyvybės pulsas Amerikos lietuvių darbininkų gyvenime.

"NAUJOJI GADYNĖ" yra nutarta leisti vien tik del sustiprinimo kliasinio liaudyje susipratimo.

"NAUJOJI GADYNĖ" bus visiems prieinamas ir visiems lygiai indomus ir svarbus mokslo ir žinijos šaltinis, kaip menkai išsilavinusiam darbininkui, taip ir inteligentui.

"NAUJAJĄ GADYNĖ" redaguos žymiausias Amerikos lietuvių socialistų rašytojas ir gilus teoretikas drg. P. Grigaitis. Jam artimiausioje pagalboje bus kitas žymus publicistas ir nuoseklus kritikas drg. V. Kapsukas iš Skotijos, dabartinis "Socialdemokrato" redaktorius.

"NAUJOJI GADYNĖ" turės dar keliatą pagalbinių redaktorių. Joje bendradarbiaus visi žymesnieji Europos ir Amerikos socialistų rašytojai ir publicistai.

"NAUJOJI GADYNĖ" turės skyrius iš visų svarbiausių mokslo šakų; gvildens visuomenės klausimus ir plačiai aiškins socializmo mokslo teorijas.

"NAUJOJI GADYNĖ" talpins daug gražių paveikslų, karikatūrų, dailės apysakų, eilių ir uoliai stovės darbo žmonių reikalų sargyboje.

"NAUJOJI GADYNĖ" bus storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros, papuoštas gražiomis "vinjetkomis" ir dailiai techniškai apdirbtas.

Nei vienas susipratęs darbininkas neprivalo atsisakyti nuo "NAUJOSIOS GADYNĖS" užsirašymo. Nelaukkite, bet užsiprenumeruokite kuogreičiausia! Kaip greit administracijai atsisauks 1000 "Naujajai Gadynei" prenumeratorių, taip greit "Naujoji Gadyne" bus išleista. Draugai! pripildykite šią skaitlinę per mėnesį laiko! Parodykite jusų išnaudotojams, jog jau mokate savo reikalais rupintis.

"NAUJOJI GADYNĖ" kainuoja metams vos tik \$1.50; pusei metų 80c; užsienioose metams \$2.00; pusei metų \$1.00. Pavienis numeris 15c.

Pinigus umai siųskite šitokiu adresu:
"NAUJOJI GADYNĖ"
229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Per Apšvieta ir Vienybę Ingysime Laisvę ir Galybę.

Jei gu nori pamatyti tokį laikraštį, kokio dar niekuomet nematėte lietuvių kalboje, tai pareikalauk ant-pažiuros

Nedėlios Naujienos

Šitame laikraštyje rasi įvairiausio turinio straipsnius, puikius spalvuotus iš karės lauko paveikslus, kuriuos galėsi rinkti minčiai, ir a-belnai įvairias žinias.

Kaina Metams tik . . \$2.00
Pusei Metų \$1.00

Prenumeratą siųskite adresu:

NEDĖLIOS NAUJIENOS
1840 So. Halsted St., Chicago

DELEI GEROS ŠVIESOS PIRKITE GERIAUSĮ ALIEJU
Norėdami didelės, aiškios ir šviesios šviesos be dumų ar smirdėjimo, dabokite kad padavėjas duotu jums

Rayo Oil

Reikalankite tiktai Rayo. Kitokio nepriimkite. Rayo aliejus yra baltas kaip vanduo, tyras nuo visų nečystumų ir visai nepavojingas. Jūsų lempa neprisivels sudžiū ir nesmirdės pripilant lempą su Rayo aliejumi. Visi geriausi štorai Pensylvanijoje ir Delaware parduoda Rayo aliejų—žibalą. Atminkite vardą—Rayo.

THE ATLANTIC REFINING CO.
Everywhere in Pennsylvania and Delaware

Keystone Telephone Main 66-11.

Dr. Samuel Gordon's

Dispensary's

S. W. Cor. 4th & McKean Streets, Philadelphia, Pa.
Patarimas ir vaistai 50c. Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Paskmingai gydau ligonius jau 10-ti metai.
Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto,
Nuo 7 iki 9 vakaro.

Taika Visiškai Invyksta

Tiesioginiai atstovai nuo RUSIJOS, ANGLIJOS, FRANCIJOS, VOKIETIJOS, AUSTRIJOS, BELGIJOS.

Surinko į mūsų puikią sankrovą, Vodka, Ramsey, Hennessy, Kummel, Pomeranzen, Wisznowka ir daugelį kitų įgabtų ir naminių Vynų, Likierių ir Vynų. Mes užganėdinsime jus skoni ir kišenių. Išbandyk mus. Speciališkos pritraukiančios kainos Kalėdų šventei.

J. CARTUN

401-3-5 South St., Phila.

KOVOTOJU GIESMES

Antra laida. Knygelė telpa daugybė gražių eilių ir deklamacijų. Kiekvienas vaikas ar mergina privalo tą knygelę turėti. Kaina tik 15 c.

Reikalaukite tuojau.

"KOVA"
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

Geriausias budas dėl įtrinimo

Neturi stokuot nei viename name D-rs Richter's
PAIN-EXPELLER
Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyje.
Tikras tiktais su pažymėta marke "IKARA"
25c ir 50c. butelinkas visose aptiekose arba atstovai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS.

K. Gugis, 1840 S. Halsted St, Chicago, Ill.
Vice-Presidentas 2) S. Monkus, Cor. 12th & Vine St., Philadelphia, Pa.
Sus. Sekretorius 1) M. M. Rice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.
Sus. Sekr. 2) J. Neviackas, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
Fin. Sekr. T. L. Dundulis, Box 511, Westville, Ill.
Fin. Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.
Izdininkas K. Sidlauskas, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Kasos Globėjai: M. Česna, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegužis, 28 W. Broadway, So. Boston Mass.; J. J. Gerdauskas, 73 Welles St., New Britain, Conn.; J. J. Jukelis, 510 East 139 St., New York, N. Y.

Visus pinigus reikia išpirkti vardu **LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND** ir pasiųsti Finansų Raštininkui T. L. Dunduliui, Box 511, Westville, Ill., kuris yra po \$1,000.00 kauceja, o jis įrašys į knygas pasiųs išdininkui.

M USU metodą išmokinsime jus angly kalbą labai trumpame laike, jūsų name arba klasose dienomis bei vakarais. Rašyk prašikimui. Dovanai American School of Languages 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

Keystone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine St. PHILAD., PA.
Prilimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 9 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susitikti rusiškai ir lenkiškai.

Automatiska Yla

Visiems naudinga Yla už \$1.00, kuri siuva kaip mašina. Galima siuti viską, kas tik papuola į rankas: plėškes, čėverykus, čėverykams guminius padus, maišus iš storiasių audimų, karpetus, arkliaus gūnes ir t. t.
Pinigus reikia prisiųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.
M. M. DOVIDAITIS,
501 So. Heald & B Sts. Wilmington, Del.

KOVOS

ADMINISTRACIJOS
Galima tuojaus užsiprenumeruoti šius žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisakykite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą, ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:
"RANKPELNIS". Savaitinis. Kaina metams \$2.00. Išeina Skotijoje.
"LAISVĖ". Eina dusyk į savaitę. Kaina metams \$2.00. Išeina Brooklyn, N. Y.
"KELEIVIS". Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išeina S. Boston, Mass.
"NAUJIENOS". Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išeina Chicago, ILL.
"NAUJIENOS". Dienraštis. Kaina metams \$5.00. Išeina Chicago, Ill.
"DILGĖLĖS". Dvisavaitinis. Kaina metams \$1.00. Išeina Pittsburgh, Pa.
"SAKĖ". Mėnesinis. Kaina metams \$1.00. Išeina Worcester, Mass.
Taigi ar sau ar savo draugams užrašant minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite adresu: "KOVA"
229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

"Rankpelnis"

Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąj. Did. Britanijoje.
Geistina, kad amerikiečiai susipažintų su tos pačios idėjos draugais, gyvenančiais Skotijoje per "Rankpelinį".
Kaina metams \$2.00.
Adresuokite:
"RANKPELNIS",
76 Main St., Bellshill, Scotland.

"Socialdemokratas"

teorijos mėnesraštis, leidžiamas LSDP. Užsienio Biuro, turi pasistatęs sau tikslą darbininkų klesos žvilgsniu nušviesti įvairius politikos ir visuomenės gyvenimo klausimus ir skleisti tarp lietuvių darbininkų socialdemokratijos mokslą.
Jis turėtų rasti pritarėjų ir platintojų visose Amerikos LSS. kuopose ir kitose socialistų įstaugose.
Kaina: metams 50c; pusei metų 25c; vienas numeris 5c.
Galima prenumeruoti nuo N. 1.
Adresas:
"Socialdemokratas",
76 Main St., Bellshill, Scotland.

Advokatas ir Notarius K. Kraucejūnas

403 Lyon Building SEATTLE, WASH.
Veda provos asabiškai visuose suduose. Pribuna į kitas valstijas ant pakvietimo, taip gi duoda patarimus per laiškus.

Uzsirašykite Kovą Gausit už \$1 Knygų

SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI
Pareiše K. Kraucejūnas, 15 vokiečių kalbos vertė J. Kovas. Pusi. 55, priešė 20c
Si knygelė turėtų rasti kiekvienoje darbininko grupėje, ir kabinamas interesoje socializmo klausimu, pirma būdai mūniti, knygelę nuolat ir paskaityti, ne tik tokius rašius aktyvumas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmą, mokėsi ir pasitinti dabartinę nekvieta išsivadavimo kovą.
Prašantūjanči minėtos knygelės prisiųskite "Kovos" Adm. 20c, o tuoj apsiuostie. Agentam nuleidžiama nuosiminti.

VYRAI DIDELEMIS KRUTINEMIS

Budavojimo lauke pažįsta tikro vyro tabaką, kuomet jį pamato.
Jie patįs dirbasi sau cigaretes iš Gail & Ax NAVY Long Cut tabako. Jie ruko NAVY savo pypkėse. Jie kremta NAVY kiekvieną minutą, kuomet jie jos neruko.

GAIL & AX NAVY

Long Cut Tobacco

"GERIAUSIAS TABAKAS GERIAUSIAME PAKELYJE"
NAVY yra švelnus Burley Tabakas, ilgai išlaikytas ir sumaišytas, kad suteikus jam švelnų, puikų, malonų kvapnį. Paskui jis esti sudedamas į garsius NAVY pakelius su keturiais įvyniojimai, kurie palaiko tabaką šviežią, švarų, švelnų ir malonų.

Mes darome NAVY Long Cut tabaką taip, kad jisai gerai sukasi į cigaretes, dega lygiai ir rukosi vėusiai. Neikiek tabako neiškrinta — iš NAVY'S nieko nesusiėkvoja.
Tai šitas visomis pusėmis tinkamas tabakas padaro tobulą cigaretę, gerai kvepia ir yra malonus pypkėje, o taipgi iš jo išeina skanus, ilgai patenkantis čiulpimas.

THE AMERICAN TOBACCO COMPANY
Uždyka "popierėlių" knygutė su kiekvienu 5c pakeliu.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS

PASEKMINGAS, MOKSLIŠKAS GYDYMAS DYKAI DEL VYRU IR MOTERIU.
Ar slinka jums plaukai? Ar užkrestū kokiūs nors ne sveikūmalis ir limpanti jie? Ar randas plauksotes, niežas odos galvos? Ar plinki, bei pradėdū pilkti? Ar kenkia kas iš aukščiau pasakytu ligu, tai stenkitės apsauguoti jos. Užsakykite liuostrota knygutę Jusu prigėmta kalba: "TEISYBE APIE PLAUKUS."
Prašūta europos garsingo specialisto, kurioje randas įvairios šinios.
Grazybė plauku, sudejimas plauko ir odos galvos. Priežastis slinkimo plauku ir žilumas—Kaipl užlaikyti sveikata ir išauginti plaukus—ir kaip tai i penkius savais tureti grazius plaukus—žili plaukai.
—Barzda.—ir dekaovones nuo užganėdintu klygtu.
GYDYMAS DYKAI.
Mes galėme pertkrentū klekvena, kad gyduoles CALVACURA sulauko slinking plauku prašalina plauksotes ir augina grazius plaukus Už 10 centu arba krasos markoms pristūstus sykiu su Jusu antrašu. Mēs išsūcėme kiekvienam dolerine dežute Calvacura—os N. 1 ir knygutę "Telsybe apie Plaukus." Išplaukete žemiau atpausūta kupong ir siuskete šlānden.
Union Laboratory, Box 542, Union, N. Y. UNION LABORATORY,
Box 542, Union, N. Y.
Štūčiu i dedamas 10 centū del apmokėjimo kaštu peršūtimo, medžiū išlūstū man tojaus Jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knygutę "Telsybe apie Plaukus." (Prašūskete sykiu kupona su Jusu antrašu.)

Iš Philadelphijos.

STRAIKUOJA 10,000 MOTERŲ SIVĖJŲ.

Prasidėjo moterų siuvėjų streikas. Dalyvauja 10,000 moterų ir merginų. Susitraikavo todėl, kad darbdaviai atsisakė pakelti 15 proc. algą ir duoti trumpesnės darbo valandas, kaip dabar. Straikas apima 230 dirbtuves. 2000 merginų piketuoją užstraikuotas dirbtuves. Ligšiol streikierės laikė savo susirinkimus Third Regiment Army bute, kur jų susirenka po 5000. Straikierės kalba Frank Morrison, Amerikos Darbo Federacijos sekretorius, ir daugelis kitų darbininkų vadovų.

Straikas eina ramiai.

ŠILKŲ AUDEJAI STRAIKUOSIĄ.

Rengiasi straikuoti 10,000 šilkų audėjų. Darbininkų atstovai turėjo tarybas su darbdaviais. Prie jokio susitarimo neprieina. Ypač darbdaviai nenori pripažinti unijos ir pagerinti viršvalandžio darbo sąlygas.

DR. KLIMAS PADARĖ SVARBIAŲ OPERACIJĄ.

Blockley ligonbuty Dr. E. G. Klimas laikė paskaitą temoje "Case of Renal Calculi". Paskaita buvo paremta ant pasekmings inkstų operacijos, kurią Dr. Klimas padarė vienai material ligonbutyje. Su pagalba X-spindulių jis susekė, kad vienamote moteris inkste yra užaugę pora akmenų ir del tų akmenų inkstas visai sugedęs ir išaugęs nepaprastai didelis. Dr. Klimas tą inkstą išėmė, ir moteris jau pasveiko.

DR. SAFRANAS PHILADELPHIJOJ.

Philadelphijon atvažiavo Dr. J. Safranas-Safranas, dentistas. Apžiūrėjęs vietas savo ofisui užsidėti, Pensylvanijos valstybinį egzaminą išdavė Pittsburghe. Tai bus pirmas lietuvis dentistas Philadelphijoje, jeigu galiausiai čia apsigyvens.

AREŠTAVO STUDENTĄ UŽ PAČIOS NEUŽLAIKYMĄ.

Pensylvanijos universiteto medicinos studentas Joe. Durman liko areštuotas už apleidimą pačios su kudišku. Jo patį gyveno Cumberlande, Pa., o jis čia mokinosi. Nuo studentų slėpėsi, kad jis yra vedęs.

MIRĖ L. DAUGINAS.

Mirė Leonas Dauginas, senas laisvamanis ir socialistas, 35 metų amžiaus vyras. Palaidotas laisvose kapinėse be bažnytinių ceremonijų. Velionį palydėti susirinko pora šimtų laisvai manančių žmonių. Į kapines lydėjo 12 automobilių.

A. a. Leono mirties priežastis buvo šitokia. Vaziavo jis dviračiu. Ant jo netikėtai užvažiavo automobilis. Leonui nulaužė vieną koją per kelį. Daktarai patarė, kad duotų atpjauti tą koją. Jis nedavė. Prisimetė gangreną, nuo ko jis ir mirė. Paliko pačią su dviem kudiškais. Velionis buvo mažos krautuvelės savininkas šalia Čeliadino čeverykų krautuvelės.

HIPPODROME THEATRE.

Richmond St. ir Lehigh Ave. Pradėjome lošti puikią tragediją "The Broken Coin" (Sulaužyti pinigai). Kas nori pamatyti tą veikalą iki galo, lai atsilanko į minėtą teatrą kas panečelio vakarą, o tikriname, kad busite pilnai užsiganėdinę. Veikalas turi apie 18 veiksmų.

Ketvergais gi, bus lošiama taipgi puikus veikalas, taip vadinamos ir labai garsios artistų kompanijos — "Broadway". Apart to viso, taipgi rodoma mažų dramukų ir juokingų komedijų. Su pagarba V. Jakštis.

AREŠTAVO DIDELE PINIGŲ VYLIOTOJĄ.

Areštuota tula Mrs. J. B. Winpenny už grąšinimais vyliojimą pinigų iš turtingų žmonių. Ji susekdavo kokį turtingą vaikina nemoraliai pasielgiant su mergina ir reikalaujavo, kad jis užsimokėtų \$10,000, o kad ne, tai bus paduotas valdžiai, kaip laikas moteris nemoraliam tikslams. Tokiu būdu ji porą tuksantų buvo išsivyliojusi iki pati nepakliuvo teisman.

Administracijos Atsakymai

A. Straigiu, J. Masiui, K. Justinavičiui, J. Stankui ir kitiems. — Užsakymą spaudos darbams gavome ir nors tik 5 dienas bebuvome iki Jusų pramogu, tačiau visus darbus padarė išsiuntėme tą pačią dieną "Special Delivery" siuntiniais.

Prie progos, administracija prašo visų, mūsų spauštuvė remiančių spaudos darbais, pasirūpinti, kad tie visi darbai kiek galima būtų pristunčiami išanksto; tas bus ir Jums, Draugai, ir mums patogiau. Jūs turėsite daugiau laiko savo pramogoms išgarsinti, o mums nereikės "pluktis" per naktis ir normaliai dirbdami daug daugiau ir sumaniau darbą atliksime.

B. L. Waycie. (Brooklyne). — Jūs LSS. 20 kp. pranešimą į D. "Kovos" pavėlavote pristūti. Dabar jau per vėlu, todėl netalpiname.

PRANEŠIMAI.

ISTEIGIAMASIS SAVITARPIŅĖS LAVINIMOSI LYGOS SUSIRINKIMAS.

Ivyks sausio 21 d., 8 val. vak. po N. 486 N. 5th St., Phila., Pa. Lavinimosi Lygos tikslas bus lavinti diskusijose, oratorijoj, literaturoj ir t. t. Geistina, kad kuodaugiau- siai jaunimo atsilankytų.

Kaz. Švedas.

IV RAJONO PROPAGANDISTŲ IR AGITATORIŲ RATELIO

lekcijos jau vėl prasideda. Pirmą lekciją bus nedėlio, sausio 23 d., 10 val. iš ryto, Rand School kambaryse, 140 E. 19th St., New York. Draugai, kurie prigulite prie minėto ratelio, visi atėkite į lauką ir atsiveskite naujų draugų, dar neprigulintų, bet norinčių lavintis. — Sekret. J. J. Kravcevič.

NEW YORK, N. Y.

LSS. 52 kp. ir Branciūnai Latvių Soc. Partijos suvienytomis spēkomis rengia dideles prakalbas, paminėjimui 10 metų nuo Rusijos Revoliucijos. Bus muzikos, dainų, monologų ir deklamacijų; latviškai kalbės drgg.: Ch. Emerson ir K. Austrin, o lietuviškai C. A. Herman. Prakalbos ivyks nedėlio, 23 dieną šio mėnesio; Latvių Social. svetainėje, 371 Willis Ave., tarpe 142-143 gatvių, Bronx; įžanga dykai. Kas tik gyvas atsilankykite visi. — J. Kravcevič.

MERIDEN, CONN.

LSS. 16 kp. rengia draugišką vakarėlį 5 d. vasario, subatos vakare. Bus prakalbų, dainų, deklamacijų ir monologų. Žodžiu sakant, bus visas gražumas.

Lietuvių Ukėsu Politiskas ir Draugiškas Klubas rengia paskaitas 23 d. sausio, nedėlio po pietų, mitingo dienoj. Prelekciją skaitys P. J. Susinskas, temoje: "Socializmas, kuom mi jis yra ir kaip jį įkunviti". Draugai, nepraleiskite progos pasiklausyti, kadangi bus svarbus politiški klausimai išguldomi. — P. J. Susinskas.

Namas su Štorų

Turi but kuogreičiausia parduotas. Parsiduoda suvis pigiai. Namas turi 110 pėdų ilgio ir 20 pločio. Patogus visokiam bizniui. Kreipkitės: (6) LEON LEFFKO, 1580 Mt Echraim Ave., Camden, N. J.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI

HARTFORD, CONN.

Pranešu LSS. 49 kp. nariams, ypatingai tiems, kurie nebuvo te peritami susirinkime. Mes laikydami mėnesinį susirinkimą 12 d. sausio š. m., nusprendėme perkelti susirinkimus į nedėlios dieną. Taigi mėnesinis susirinkimas bus kas antrą nedėliedienį po 1-mai mėnesio. Susirinkimą nusprendėme pradėti nuo septynių val. vak. Susirinkimo vieta, kaip žinote, po tuo pačiu numeriu, tik kitame kambaryje; užlipus augstin trečias kambarys po kairei. — F. F. Nahunėikas, sekr.

PAJIESKOJIMAS.

Pajieskau draugų: Kazimiero Ruginio ir Pranciškaus Poškaus. Abudu Kauno gub., Saulių pav., Gecakavos parapijos, Kušlėnų sodžiaus. Meldžiui atsisaukti, arba pažįstančių juos pranešti jų adresu. Sr. Jonas Jauceris, F. Missler, San Martin 666 Buenos Aires, Rep. Argentina.

PATARMĖS MERGINOMS

Apie Lyties Dalykus

PARAŠĖ M. H. SANGER

Su paveikslais

LABAI NAUDINGA IR PAMOKINANTI KNYGA. Kaina 50c.

Reikalavimus ir pinigų siųskite šiuo adresu:

J. STROPUS,

6 Loring St., So. Boston, Mass.

P pinigų geriausiai siųst money orderiu, bet kam tas neparanku, gali siųst pačios markomis.

PARSIDUODA

Namas po N. 138 Pierce St., 7 kambariai, lotas 16x77. Renda \$15. Kaina \$1,700. Imokėt iškalno reikalinga tik \$200. Kreipkitės, GUERIN & DAVIS

1916 So. 6th St., Philadelphia, Pa.

DYKAI! "KOVA" DYKAI!

Kas prisiųs \$5.00 už dienraštį "Naujienas", tas gaus sekancias dovanas prie dienraščio "Naujienų" vieną iš šių laikraščių, kurie yra čia pagarsinti: "Kova", "Nedėlios Naujienos", "Laisvė", "Keleivis", "Lietuvą", "Tėvynė", "Amerikos Lietuvis", "Sakė". O kas prisiųs \$6.00, tas gaus "Naujienas" ir "Jaunąją Lietuvą". Atmink, kad gausi per dvi metus tuos laikraščius, kuriuos išsirašysi per mane. Siųsdami pinigų adresuokite:

J. BRAKNIS

577 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

Gera Proga!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirpęs šią apgarsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.
R. F. D.—Route 2, Hudson, N. Y.
P. MIKOLAINIS

KOVA

BEVEIK DYKAI

Laikrodėlis ant 20 akm. vyriško ar moteriško saizo, tikru auksu "Gold Filled", vertas \$20.00, garant. per išdirbėjus ant 20 metų, labai gražiai graviruotas. Bus pasiūstas kožnam su tiesa peržiūrėti, kas prisiųs savo tikrą adresą. Firma del pagarsinimo savo laikrodėlių, atiduoda dabar beveik dykai. Jei patiks laikrodėlis, užmokėsi agentui \$5.65c ir už persiuntimą. Jei nepatiks, nemokėk nei centą. Rašyk tuojaus štai kaip: Imperial Credit Co. Sales Dep., Box 2526, PHILADELPHIA, PA.

VISIEMS DOVANOS!

Kas išsirašys per mane dienraštį "Naujienas" ir prisiųs \$5.00, tiems duosiu dovanų svarbią ir puikią knygą MOTERIS ir SOCIALIZMAS arba laikraštį "KOVA", "KELEIVIS" ar "LAISVĖ" metams. Naudokitės progą. Pinigus siųskite šiuo adresu: A. J. RAŠIMAS, (12) 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MAGIC SCHOOL

Ar nori buti magiku? Ar nori dirbti teatruose? Tai mokykis magiją, yra lengva išmokti. Dykai pirmą lekciją ir magijos štuką, tik prisiųskite 25 centus, o jei nenorite štukos, tai prisiųskite 10 centų, tai gausite didelį magijos katalogą ir paaiškinimus kiek kainuos mokslas. Su pirmą magijos štuką ir lekciją jau galėsi padaryti didelę nuostabą tarp žmonių.

J STANKUS,

42 Vine St., Montello, Mass.

Sąmoninga gaspadinė

visada turi savo namuose buteliuką D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persišaldimo, išsinarimo ir t. t.

Tikras tiktais su pažymėta marke "JKARA"

25c. ir 50c. buteliukas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. A. D. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Kalėdų Dovanos tai tik Muilo Burbulas

"Kova" savo skaitytojams duos dovanas po Kalėdų, o tos dovanos bus apšvieta. Visiems, kurie dar mūsų laikraščio neskaito ir užsirašys jį be agentų tarpininkavimo, prisiųsdami metinės prenumeratos \$2.00, stačiai "Kovos" administracijon, duosim dovanų knygų už \$1.00 vertės.

Kiekvienam naujam prenumeratoriui, kuris prisiųs prenumeratą už pusmetį \$1.00, duosim dovanai knygų už 50c.

SIOS KNYGOS YRA SKIRIAMOS DOVANOMS:

Darbininko Sveikata 10c
Socialdemokratų Mokslo Pamatai 20c
Prasikaltimai ir Prasikaltėliai 10c
Penktas prisakymas. Br. Vargšo drama 10c
Otic Konstantin (kun. Olšauskas) 5c
Kommunistų Manifestas 15c
Knypkis. Komedija 10c
Kaip Mus Apvagia 15c
Stabmeldis. Apsysaka 10c
Politiškas minų streikas 8c
Kudikių Vergija "laisvoje" Amerikoje 5c
Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys 15c
Pričkus Engels 15c
Moteris ir Politika 15c
Kunigai, Bedieviai ir S.-Dem. 10c
Darbininkų priespauda ir jos priežastis 10c
Valstybė ir Socializmas 10c
Ateities Surėdymas 15c

Dovanas duosime tik iki 1 d. gegužės 1916 m., todėl draugai darbininkai, padėkit mums plautinti apšvietą ir pasiskubinkite gauti dovanas!

IR DRAUGAI SAJUNGIEČIAI GAUS DOVANAS.

Duosim \$2.00 vertės knygų kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris prikaltins nemažiau kaip 2 naujų "Kovai" skaitytojų.

DUOSIM \$1.00 VERTĖS KNYGŲ

kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris užrašys 1 metams "Kovą".

Duosim 50c vertės knygų kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris užrašys "Kovą" pusei metų.

Knygas pasirinkite iš virš surašyto surašo.

Dovanų reikalaukite sykiu, kaip siųsite naują prenumeratą. Taipgi malonėkite priduoti aiškų adresą, kuriam reikia siųsti laikraštį ir savo adresą, ant kurio reikia nusiųsti knygas.

Visada adresuokite sekanciai: "KOVA"

229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Su šios dienos Šviesa

Yra žmonių, kurie ir šiandien vartoja balanas ir aliejaus lempas persistatydami save, kad jie gyvena gylio senovėj. Mes visa tą padarome su Elektrikos šviesa, sutaupinam pinigus ir įrankius. Apšviečiame jusų gyvenimą ir palaikome temperatūrą kambaryje. Tai dabartinė, generališka ir niekieno neviršijanti metoda.

Rašykite mums apie kainą intaisyme Elektriškos šviesos, ar atėkite patįs į arčiausią ofisą šios kompanijos.

Užsirašykite "Naują Gadyne"

Ir Vel Nauja knyga STABMELDIS

Puiki apysakaitė išėjo iš spaudos "STABMELDIS".

Kaina 10c.

Reikalaukite tos knygelės nes tai puiki apysakaitė. Įdekitė į laišką dešimtuką, o gausite knygelę.

"Kova" 229 N. 6th St., Philada. Pa.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Dienraštį "NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugsėjo kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelaini iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienio ypotos ir darymų pašalinio biznio.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 c. savaitėje.

Paštu siunčiant Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir pristyk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Siūni prisiunčiu \$_____ už "NAUJIENAS" _____ metus ir meldžiui jas siųsti šiuo adresu:

K. 10

Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlauslų linijų laivų.

Šimaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodama geležinkelių tikietis ir visus įvairius Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.